BERNINA EMBROIDERY SOFTWARE 9

Design your dreams Create your ideas

SNELSTARTHANDLEIDING

BERNINA DesignerPlus BERNINA Creator

OPMERKING

De schermafbeeldingen in deze publicatie dienen als representatie, niet als exacte duplicaten van de schermlay-outs die door de software worden gegenereerd.

BEPERKTE GARANTIE

BERNINA International AG biedt een garantie van 90 dagen, met ingang van de dag van aflevering van de software aan u, dat de producten vrij zijn van gebreken in materiaal en afwerking. Uw enige rechtsmiddel in geval van schending van deze garantie is dat u de producten samen met het bewijs van aankoop binnen de garantieperiode aan BERNINA of een geautoriseerde dealer kunt retourneren. De producten worden dan gratis vervangen. De kosten voor transport en verzekering zijn voor uw rekening, en u draagt het risico dat 'de producten' verloren gaan of beschadigd worden.

De koper beoordeelt zelf of de software geschikt is voor het doel waarvoor hij deze wil gebruiken, en het volledige risico in verband met de resultaten en prestaties van de software berust bij de koper. Overeenkomstig de garanties en wettelijke bepalingen wijst BERNINA International AG nadrukkelijk en zonder restricties elke garantie af, hetzij expliciet of impliciet, met inbegrip van garanties en voorwaarden van verkoopbaarheid, geschiktheid voor een bepaald doel, claims en niet-inbreuk. BERNINA International AG geeft specifiek geen garantie dat de software aan de eisen van de koper voldoet, dat de software zonder onderbrekingen of fouten werkt of er exact hetzelfde uitziet zoals beschreven in de bijbehorende documentatie.

BEPERKTE AANSPRAKELIJKHEID

BERNINA International AG alsmede zijn ontwikkelaars, functionarissen, medewerkers en verbonden ondernemingen zijn, in de maximale omvang van wat wettelijk is toegestaan, in geen geval verantwoordelijk voor gevolgschade, incidentele schade of indirecte schade (met inbegrip van winstderving, onderbreking van de bedrijfsvoering, verlies van zakelijke informatie, en dergelijke), voorzien of niet-voorzien, wegens het gebruik of niet kunnen gebruiken van de software of de bijbehorende componenten en de bijbehorende documentatie, ongeacht de grondslag van de claim, zelfs wanneer BERNINA of een geautoriseerde BERNINA dealer op de mogelijkheid van een dergelijke schade is geattendeerd. In sommige staten of rechtsgebieden is de uitsluiting van incidentele schade, gevolgschade of speciale schade niet toegestaan, dus mogelijk is de bovengenoemde beperking of uitsluiting niet op u van toepassing.

COMMERCIEEL GEBRUIK VAN BORDUURMOTIEVEN

Met de aanschaf van BERNINA® Borduursoftware verleent BERNINA International AG de gebruiker het recht op commerciële gebruik van alle inbegrepen borduurmotieven (bijv. voor verkoop en reclame), mits het borduurmotief is geborduurd op stof (of vergelijkbaar). Dit heeft ook betrekking op alle geïntegreerde borduurlettertypen, maar met uitzondering van alle TrueType-lettertypen en handelsmerken in het algemeen, met name die van BERNINA International AG.

Het commerciële gebruik van borduurmotieven van

BERNINA® Borduursoftware als bestanden in digitale vorm (bijv. individuele verkoop of inbegrepen borduurmotieven) is uitsluitend toegestaan wanneer het motiefbestand als zodanig aanzienlijk is gewijzigd. Aanzienlijk wil zeggen dat er sprake is van een duidelijke wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke borduurmotief.

Gebruikers die met CorelDRAW® werken, worden ook verwezen naar de licentieovereenkomst voor eindgebruikers bij 'Over CorelDRAW SE'.

BEËINDIGING

Uw licentie voor gebruik van de BERNINA® Borduursoftware is geldig mits u zich houdt aan de voorwaarden van de licentieovereenkomst. Deze licentie wordt automatisch zonder voorgaande kennisgeving van BERNINA International AG beëindigd als u de voorwaarden van de licentieovereenkomst niet nakomt. U kunt deze licentie te allen tijde beëindigen door de complete

BERNINA® Borduursoftware, alle kopieën ervan en alle bijbehorende documentatie en componenten te retourneren aan BERNINA International AG. U hebt geen recht op restitutie.

CONTACT

Neem bij vragen contact op met de BERNINA dealer of met BERNINA International AG CH-8266 Steckborn/Zwitserland Tel: (41) 52-762 11 11 Fax: (41) 52-762 16 11

INLEIDING

Welkom bij BERNINA Borduursoftware 9, de toonaangevende borduurtoepassing voor thuisgebruik. Dit is een MS Windows®-product met veel conventies waarmee de meeste pc-gebruikers al vertrouwd zijn.

Beginnende gebruikers

Als u voor het eerst met BERNINA Borduursoftware 9 werkt, zult u verrast zijn door de flexibele digitaliseringsmogelijkheden, het gemak waarmee u designs kunt maken en bewerken en de eenvoudige methode voor het toevoegen en maken van uw eigen belettering. Lees voordat u begint het hoofdstuk Aan de slag. In dit hoofdstuk vindt u een overzicht van de basisconcepten van digitalisering met BERNINA V9 en belangrijke richtlijnen voor het gebruik van deze software om optimale resultaten te behalen.

Ervaren gebruikers

BERNINA Borduursoftware 9 is een uitgebreide versie van onze eerdere producten. Er zijn tal van nieuwe en verbeterde functies. Lees de releaseopmerkingen die u via het menu **Help** kunt openen om snel vertrouwd te raken met deze verbeteringen.

Let op: Als u een upgrade van eerdere versie van de software uitvoert, is het raadzaam om eerdere versies **niet** te verwijderen totdat u de nieuwe software hebt geïnstalleerd. Dit maakt het mogelijk om de door u gedefinieerde instellingen, waaronder motieven die u zelf hebt ontworpen, samen te voegen met de nieuwe installatie.

Systeemvereisten

Controleer vóór installatie van de software of de computer voldoet aan de onderstaande technische systeemvereisten.

Pc-specificaties

Controleer of uw pc voldoet aan de systeemvereisten. Controleer CPU/RAM evenals de ruimte op de harde schijf. In de onderstaande tabel staan de minimale systeemvereisten.

Onderdeel	Minimum	Aanbevolen		
CPU	Intel® Core i3 of AMD Ryzen 3	Intel i5/7-processor of AMD Ryzen 5/7		
Besturingssysteem	Microsoft Windows 10 (64-bits) met nieuw	vste updates		
Browser	Microsoft Edge of hoger			
Geheugen	8 GB	16 GB of meer		
Grootte harde schijf	80 GB	256 GB of meer (Solid State Drive)		
Vrije ruimte op schijf †	40 GB	60 GB of meer		
Grafische kaart	Ondersteuning voor Highest Color (32-bits) en resolutie (1366 x 768)	Ondersteuning voor Highest Color (32-bits) en resolutie (1920 x 1080 of hoger)		
Beeldscherm ¥	1366 x 768 schermresolutie	Twee beeldschermen met een schermresolutie van 1920 x 1080		

Onderdeel	Minimum	Aanbevolen	
Muis	USB-muis		
USB-poort	ereist voor gegevensoverdracht (designs naar USB-stick) en configuratie van ERNINA WiFi-apparaat.		
Geluidskaart	Vereist voor online videohelp.		
Internetverbinding	Internetverbinding vereist voor aanmeldin ontvangst van software-updates en toega software offline te gebruiken mits u ten mi internet zodat we uw softwarelicentie kun niet alle functies beschikbaar.	g voor verificatie van BERNINA V9, ng tot online inhoud. Het is mogelijk om de nste om de 30 dagen verbinding maakt met nen valideren. Wanneer u offline werkt, zijn	

Vrije ruimte op harde schijf †

BERNINA V9 neemt 5 GB aan ruimte op de harde schijf in beslag, afhankelijk van de geïnstalleerde opties. Voor CorelDRAW® SE is nog eens 3 GB nodig.

Schermresolutie ¥

Sommige knoppen zijn mogelijk niet zichtbaar in de gebruikersinterface als het beeldscherm op een lagere resolutie is ingesteld. De fysieke grootte van uw beeldscherm is van invloed op de optimale schermresolutie. Bij grotere lettertypen wordt het probleem erger. Probeer bij problemen met de zichtbaarheid zowel de schermresolutie als de grootte van het lettertype aan te passen. Zo moet een resolutie van 1600 x 900 met een lettergrootte van 100% of 125% acceptabel zijn.

Informatie voor gebruikers van Mac OS X/Apple

BERNINA V9 kan worden geïnstalleerd op een Mac met een Intel-processor waarop **Boot Camp** wordt gebruikt om Windows 10 op een speciale partitie uit te voeren. Het gebruik van software voor virtuele machines om Windows binnen het Mac-besturingssysteem uit te voeren, wordt niet ondersteund. Een partitie van ten minste 85 GB is vereist, 100 GB wordt aanbevolen.

Systeembeveiliging

De software wordt geleverd met een productsleutel dat aan de binnenkant van de softwarekit wordt vermeld. Elke productsleutel fungeert als unieke identificatie van het systeem. U wordt gevraagd de productsleutel te

registreren en het product te activeren wanneer de software de eerste keer na installatie wordt gestart. Bewaar de productsleutel op een veilige plek.

Elk gelicentieerd exemplaar van de software is bedoeld voor één gebruiker. Het geeft u het recht om het product op maximaal drie (3) apparaten te installeren, maar u mag het product maar op één (1) apparaat tegelijk gebruiken. Deze beperking geldt niet voor de BERNINA WiFi Connector die op een tweede computer kan worden uitgevoerd terwijl u BERNINA V9 gebruikt.

Let op: Op alle computers moet gebruik worden gemaakt van dezelfde aanmeldingsgegevens (e-mailadres en wachtwoord) Als u de software op een andere computer wilt gebruiken, moet u zich eerst afmelden en de licentie 'vrijgeven' van de huidige computer. Gebruik hiervoor de opdracht Bestand > Afmelden en licentie vrijgeven.

Installatie

BERNINA Borduursoftware 9 is een 64-bits toepassing. De snelheid en prestaties zijn aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de oudere 32-bits systemen. Het programma wordt geïnstalleerd in de 64-bits map:

C:\Program Files\BERNINA\..

U kunt echter nog steeds eerdere versies van ${\sf BERNINA}^{{\mathbb 8}}$ Borduursoftware on dezelfde computer uitvoeren.

Aangepaste hulpmiddelen

Met BERNINA Borduursoftware 9 kunt u allerlei soorten bestanden of 'hulpmiddelen' maken. Het belangrijkst zijn natuurlijk de feitelijke borduurmotieven. Deze staan standaard in de geïntegreerde **Borduurbibliotheek**.

Maar u kunt ook andere hulpmiddelen maken. zoals designsjablonen, aangepaste motieven en randen. Deze hulpmiddelen blijven bij wijzigingen van de installatie behouden, of u nu een nieuwe versie van BERNINA V9 of een patch installeert. Om ervoor te zorgen dat aangepaste hulpmiddelen behouden blijven, moet u de installatie van de bestaande versie van BERNINA V9 niet verwijderen.

Als u BERNINA® Borduursoftware naar een andere pc overzet, moet u aangepaste hulpmiddelen die u zelf hebt gemaakt of die u van anderen hebt ontvangen, handmatig overzetten. Meestal gaat het daarbij om de volgende mappen:

```
C:\ProgramData\BERNINA\BERNINA Embroidery\BORDERS
C:\ProgramData\BERNINA\BERNINA Embroidery\FONTS
C:\ProgramData\BERNINA\BERNINA Embroidery\MOTIFS
C:\ProgramData\BERNINA\BERNINA Embroidery\STAMPS
C:\ProgramData\BERNINA\BERNINA Embroidery\TEMPLATE
C:\Users\Public\Public Embroidery\BERNINA 9 Embroidery\Mono-
gram Template Designs\Custom
```

Maak een back-up van deze mappen voordat u een bestaande installatie verwijdert.

Licentiebeheer

Mogelijk hebt u voor BERNINA V9 een productsleutel ontvangen die uit vijf delen bestaat:

566695e-dedc-4417-a5e7-8326056cd267

Hiermee kunt u zich registreren voor een account om ${\sf BERNINA}^{\textcircled{R}}$ Borduursoftware uit te voeren.

De software installeren

Controleer voordat u begint of u beschikt over het volgende:

• Softwareproductsleutel; deze bevindt zich in de kit.

 Als u een update van V6–V7 uitvoert, hebt u de hardwaredongel nodig. Koppel deze pas wanneer daarom wordt gevraagd.

- Als u een update van V8 uitvoert, wordt u gevraagd de bestaande productsleutel in te voeren. Als u deze niet meer hebt, gebruikt u het e-mailadres dat u bij registratie hebt ingevoerd. Als u dit niet meer weet, neemt u contact op met BERNINA Support.
- Naast de technische systeemvereisten, moet u het volgende controleren:
  - Het antivirusprogramma is tijdelijk uitgeschakeld.
  - U hebt beheerdersrechten.

De software installeren...

- 1 Controleer of uw computer voldoet aan de technische vereisten voor de software. Zie Systeemvereisten voor details.
- 2 Sluit alle MS Windows®-toepassingen en schakel de antivirussoftware tijdelijk uit.
- **3** Hebt u BERNINA V9 gekocht, verwijder dan alle eerdere versies van CorelDRAW®.

4 Steek de USB-stick voor installatie in de USB-poort van de computer en wacht totdat u het welkomstscherm ziet. U kunt de installatie ook handmatig starten door te dubbelklikken op setup.exe op de stick.

5 Voer de instructies op het scherm uit om de installatie te voltooien. U ziet de volgende vragen:

Optie	Details
Licentieoveree nkomst	Lees de licentieovereenkomst voordat u doorgaat. Druk de overeenkomst desgewenst af zodat u een exemplaar op papier hebt.

Optie	Details
Type installatie	Kies een type installatie: Volledig of Aangepast. Selecteer Volledig als u een update of een nieuwe installatie uitvoert.
Extra talen	De installatie wordt standaard uitgevoerd in de taal van het besturingssysteem. Installeer desgewenst extra talen. U kunt deze wanneer u maar wilt via de programmagroep BERNINA inschakelen.
Doellocatie	De software wordt standaard geïnstalleerd in de map 'Program Files' van het besturingssysteem. Selecteer desgewenst een andere locatie.

- 6 Klik op Installeren om door te gaan.
- 7 Als u BERNINA DesignerPlus hebt gekocht, wordt automatisch een exemplaar van CorelDRAW® SE geïnstalleerd zodat u kunt profiteren van het geïntegreerde **Afbeelding modus**.

Let op: Als u CorelDRAW® SE installeert, moet u een Corel-account maken of een bestaand Corel-account maken om de software te activeren.

8 Start de pc opnieuw op wanneer daarom wordt gevraagd. Sla eerst alle bestanden op en sluit alle toepassingen.

- **9** Dubbelklik op het bureaubladpictogram om BERNINA Borduursoftware 9 te starten. U moet eerst uw account registreren voordat u zich kunt aanmelden. Zie Uw account registreren voor details.
- **10** Als u BERNINA DesignerPlus voor het eerst start, wordt een bericht over de integratie met CorelDRAW^(R) weergegeven. Klik op de link voor

installatie van CorelDRAW om te profiteren van het geïntegreerde **Afbeelding modus**.

Uw account registreren

U moet een account registreren om $\mathsf{BERNINA}^{\texttt{R}}$ Borduursoftware uit te voeren.

made to create BERNINA

Uw account registreren...

1 Dubbelklik op het bureaubladpictogram om BERNINA Borduursoftware 9 te starten. Het onderstaande aanmeldscherm wordt geopend. Om u aan te melden moet u eerst een account maken.

	BERNINA made to creaž	Embroidery Software 9
	Sign in with your software account	
	Email	
	Password 🍋	A A
	Keep me signed in Forgot password? SIGN IN	
	OR	
Klikken om aan — te melden	New to BERNINA Embroidery Software 97 SIGN UP NOW	

2 Klik op de knop 'Nu aanmelden' en voer de instructies op het scherm uit. Voor deze stap is een internetverbinding vereist.

U wordt gevraagd om een account te maken.

	BERNINA made to create	Embroidery Software 9	×
	Create an account		
Accountgege	Email — js5111764@gmail.com		
	New Password		
	The password must have at least 8 characters with both uppercase and lowercase letters and a number.		
Klikken om een account te maken	CREATE CANCEL		

3 Vul de gegevens in en klik op **Maken**.

Let op: Gebruik bij een update van de software hetzelfde e-mailadres als bij de registratie van de V8-software. De nieuwe productsleutel wordt dan automatisch aan de oude gekoppeld.

U wordt gevraagd om aanvullende gegevens in te voeren.

ſ	BERNINA made to create	Finis	h your sign up		Embroidery Software 9
Appyullondo	Salutation First Name *			Last Name *	
accountgegevens	John			Smith	
Invoeren	No, this is for porsonal uso	nool? -	Australia	-	State -
	same purpose. I can view additional inform time and at no cost.	nation in the Data Priv.	acy Statement. I can revoke	this declaration of consent at	any
	I agree to allow BERNINA to use the perso Promotional purposes I understand that my data will be processe Understand that my data will be processe	onal data I provide, for	the purpose of customer da	ta administration. r data collected by BERNINA t	for the
	BERNINA newsletter I would like to be notified by email about st from BERNINA. I understand that newslett be analysed for direct marketing purposed with additional information. In the Data Brit	ervice information, the ters are tailored to my I and linked to other da	latest trends in sewing, quill personal interests. I am awa ita collected for the same pu	ting, and embroidery, and rece are that my actions on the BEF irpose when I open a link from	sive attractive offers RNINA websites can the newsletter. I can
	Customer Experience Improvemen I agree to allow BERNINA to collect, maint user license agreement. All the data collec deactivate this option from within the softw	nt Program ain, process and use in ted is anonymous and vare at any time, free o	analytics data related to my i I no IP addresses or persona if charge.	use of their Software according	g to the <u>End</u> e stored. I can
	* required		CREATE ACCOU	JNT	

4 Vul deze gegevens in en klik op de knop 'Account maken'. Vervolgens wordt het verificatiescherm geopend.

ſ	BERNINA made to create	Embroidery Software 9	×
	Email Verification		- 2848
	js5111764@gmail.com		
	We have emailed you the email verification code. Please check your inbox and enter the code below.	r annan Rama	
Verificatiecode	Verification code		Q Jo
	Send new code		
	CANCEL	0	

Er wordt een verificatiemail verzonden naar het geregistreerde e-mailadres.

I	Congratulations! BERN	NINA V9 Account Created Inbox ×		ē	ß
:	BV9 CI notifications@service.bernina to me 👻	.com <u>via</u> amazonses.com	15:06 (0 minutes ago)	\$ *	:
		made to create BERNINA			
		Congratulations John,			
		You have successfully created your BERNINA V9 account. For security purposes, we ask that you verify your account by entering the following verification code in the BERNINA V9 Verification Screen.	t		
		If you have more than one verification code, please make sure to use the newest one when entering it in the BERNINA V9 Verification Screen.			
		Your verification code:			
	Verificatiecode_ kopiëren				
		Enjoy BERNINA V9I The BERNINA Team			
		>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>	~		
		© 2017 BERNINA International AG Seestrasse 161, CH-8256 Steckborn bernina.com			

Tip: Als u het e-mailbericht niet binnen korte tijd ziet, kijkt u in de map met ongewenste e-mail. Klik indien nodig op de knop 'Nieuwe code verzenden'.

5 Kopieer de code uit het ontvangen e-mailbericht – selecteer de code en druk op Ctrl+C – en plak deze in het veld 'Verificatiecode'.

6 Klik op de knop 'Code verifiëren'. U wordt gevraagd de productsleutel in te voeren.

7 Voer de productsleutel in als u deze hebt, en klik op de knop 'Product activeren'. Als u een update van een eerdere versie uitvoert, wordt u gevraagd de huidige softwareversie te selecteren die u gebruikt. Dit gebeurt alleen als de software de huidige versie niet kan detecteren.

8 Klik om de huidige softwareversie te selecteren. U wordt gevraagd om de dongel aan de pc te koppelen om de update uit te voeren.

Nadat u de huidige dongel of softwaresleutel hebt verwijderd, gaat het proces automatisch door. De hardwaredongel is gedeactiveerd en hebt u na een succesvolle update niet meer nodig.

Uw installatie wijzigen

De procedure voor het bijwerken van de huidige software of voor het verwijderen ervan, is precies dezelfde. Als u het installatieprogramma opnieuw uitvoert, wordt een eventuele bestaande installatie automatisch gedetecteerd en krijgt u de optie om deze te wijzigen, te herstellen of te verwijderen. Zo wordt voorkomen dat er meerdere releases op de computer worden geïnstalleerd.

Een bestaande installatie wijzigen...

- 1 Sluit alle MS Windows®-toepassingen maar laat Windows draaien.
- 2 Steek de installatie-USB in de computer.

3 Als de software al op de computer is geïnstalleerd, kunt u kiezen uit diverse opties:

Optie	Opmerkingen
Wijzigen	Selectie van geïnstalleerde componenten wijzigen.
Herstellen	Dezelfde componenten opnieuw installeren.
Verwijderen	De installatie van de software verwijderen.

Zodra de software is geïnstalleerd, verschijnt het scherm **Onderhoud voltooid**.

Periodieke updates

Van tijd tot tijd ontvangt u automatische updates van de geïnstalleerde software. Dit zijn verbeteringen en oplossingen voor bekende problemen. Als u twijfelt over de huidige status, kunt u handmatig op updates controleren.

Controleren op updates...

- 1 Maak op de computer verbinding met internet.
- 2 Start BERNINA Borduursoftware 9. Er wordt automatisch op updates gecontroleerd. Of open het menu **Help** en selecteer **Controleren op updates**.

Als de installatie niet up-to-date is, wordt u gevraagd de update te starten. Het vereiste bestand wordt gedownload van een beveiligde server.

- 3 Wacht totdat de download is voltooid en volg de instructies.
- **4** Zodra de update is voltooid, moet u de pc opnieuw starten. Pas daarna worden de wijzigingen van kracht.

Tip: Met automatische updates wordt de 'standaard' sjabloon overschreven. Als u wijzigingen hebt aangebracht, moet u deze opslaan naar een aangepaste sjabloon, bijvoorbeeld 'Mijn sjabloon'.

Integratie met CorelDRAW®

Uniek van BERNINA DesignerPlus is de naadloze integratie met CorelDRAW® SE, het populaire vectortekenprogramma voor thuisgebruikers. Voordelen zijn uitgekiende functies voor bitmap-naar-vector tracering, betere illustratiemogelijkheden en opties voor het bewerken van foto's, plus een bibliotheek met professionele illustraties.

Via de geïntegreerde software **Afbeelding modus** zijn alle tekenfuncties van CorelDRAW® SE toegankelijk. Deze bieden talloze technieken voor het tekenen van contouren en vormen op het scherm. Vectorobjecten kunnen worden omgezet naar borduurmotieven. Hiermee kunt u niet alleen borduurmotieven, maar ook echte multimedia designs maken. Ga voor een beschrijving van de functies naar de online Help van **Afbeelding modus** via het menu **Help**. Via dit menu zijn ook de instructievideo's en tal van andere handige informatiebronnen van Corel toegankelijk.

Let op: CorelDRAW® SE wordt geïnstalleerd in combinatie met Windows .NET Framework. Zorg ervoor dat u deze software installeert wanneer u dat wordt gevraagd. De installatie van .NET Framework kan op sommige computers wel 20 minuten duren.

Hardware instellen

Elk apparaat wordt weer anders ingesteld, sommige via het Configuratiescherm van MS Windows®, andere in BERNINA Borduursoftware 9 zelf. Voor instructies voor het koppelen van apparaten met de computer en het definiëren van instellingen in MS Windows® raadpleegt u de documentatie van het apparaat en de documentatie van MS Windows®.

Borduurmachines instellen

Het kunt het beste gebruikmaken van het speciale BERNINA WiFi-apparaat voor draadloze communicatie tussen computer en machine. Het BERNINA WiFi-apparaat wordt bij de meeste BERNINA V9-producten meegeleverd. U

made to create BERNINA

kunt deze ook afzonderlijk aanschaffen. Het concept achter het BERNINA WiFi Connector-netwerk wordt toegelicht in het volgende diagram...

In de bovenstaande configuratie worden designs overgezet naar het BERNINA WiFi-apparaat via de hoofd-pc waarop de BERNINA WiFi Connector-toepassing wordt uitgevoerd. Deze kunnen direct via de hoofd-pc of via een tweede pc worden verzonden.

Scanners instellen

BERNINA Borduursoftware 9 ondersteunt met TWAIN compatibele scanners.

Let op: Sommige scanners werken niet met BERNINA V9 omdat hiervoor eigen scannersoftware is vereist. Als dit voor uw scanner geldt, gebruik dan de scannersoftware om te scannen, sla de afbeelding op de harde schijf op en laad de afbeelding in BERNINA V9.

Scanners instellen...

- 1 Koppel de scanner aan de hand van de instructies.
- 2 Stel deze in MS Windows® in aan de hand van de instructies en/of de documentatie van Microsoft MS Windows®.
- **3** Start BERNINA Borduursoftware 9.
- 4 Selecteer Instellingen > Scanner instellen. Het dialoogvenster Bron selecteren wordt geopend met een lijst met stuurprogramma's voor scanners die op de computer zijn geladen.

	Select Source	×
Stuurprogramma voor scanner selecteren	Sources: Corel Image Source Corel Image Source 5 Logitech ScanMan	Select Cancel

5 Selecteer het gewenste stuurprogramma voor de scanner en klik op **Selecteren**.

Let op: Als u problemen met scannen ondervindt nadat u BERNINA Borduursoftware 9 opnieuw hebt gestart, is er mogelijk sprake van een conflict met eerder geïnstalleerde stuurprogramma's voor scanners. Installeer BERNINA V9 opnieuw en test de scanner. Als het geselecteerde stuurprogramma voor de scanner niet werkt in BERNINA V9, selecteer dan een ander stuurprogramma in de lijst. Meestal worden er twee voor elke scanner geselecteerd.

Scherm kalibreren

Via het dialoogvenster **Scherm kalibreren** kunt u het beeldscherm kalibreren. Zo zorgt u ervoor dat designs met een schaal van 1:1 op de werkelijke grootte van het uiteindelijke borduurmotief wordt weergegeven.

Scherm kalibrere	n	×	Î
Om het scherm te afmetingen van di voer de waarden h Breedte: Hoogte:	kalibreren, meet de tekstvlek met een liniaal en ier in: 63.42	OK Annuleren	Hoogte meten
	- Breedte meten —		_ <u>↓</u> _

Informatiebronnen & support

In BERNINA Borduursoftware 9 zijn er diverse manieren waarop u informatie over de software en het gebruik ervan kunt bekijken. Ook zijn er koppelingen naar kant-en-klare borduurmotieven beschikbaar.

Informatiebronnen

Documentatie op het beeldscherm wordt in twee indelingen beschikbaar gesteld: via de online Help en als Adobe Acrobat-bestand.

Afhankelijk van het productniveau zijn een of alle van de volgende documentatie-onderdelen beschikbaar:

Releaseopmerkingen

Bij de installatie van de software is een reeks releaseopmerkingen inbegrepen. Deze bevatten uitgebreide informatie over nieuwe en verbeterde functies, plus directe koppelingen naar de relevante secties van de Referentie Handleiding.

Referentiehandleiding

De Referentie Handleiding bevat uitgebreide procedures voor alle functies van het **Borduur modus** en de **Borduurbibliotheek**. Hier vindt u stapsgewijze instructies met voorbeelden en schermafbeeldingen. De toepassingen BERNINA Kruissteek en BERNINA Quilter worden beschreven in aanvullende handleidingen. Via de hoofdpagina van de online Help kunt u een exemplaar downloaden.

Online Help

In de online Help hebt u snel toegang tot algemene informatie over de functies van BERNINA V9 en tot stapsgewijze instructies. Wanneer u op de toets **F1** drukt, wordt contextafhankelijke Help weergegeven.

Online informatiebronnen

Er zijn tal van andere plekken waar u kant-en-klare borduurmotieven kunt kopen die u naar eigen inzicht kunt aanpassen. In **Borduur modus** gaat u via het menu **Help** direct naar twee locaties met motieven in overvloed: de designstudio's Scissortrail Stitches en OESD Embroidery.

Hel	p-informatie				
	<u>H</u> elp-onderwerpen		1		
	Referentie <u>h</u> andboek				
	Informatie over deze versie				
โก้	Startscherm				
	Controleer op <u>u</u> pdates				
	<u>O</u> ver				
~	Toon ontwerp <u>w</u> aarschuwingen				
	Productinformatie voor 'Embroidery Software 9'				
	Software kopen bij een dealer				
	Koop ontwerpen op Scissortail Stitches	-	Naar de designstudio's		
	Kopen van ontwerpen op 'Embroidery Online'		Scissortrail Stitches en		
	Bekijk online zelfstudies		OESD Embroidery		

Let op: Ga voor een beschrijving van de functies van CorelDRAW® die op het **Afbeelding modus** beschikbaar zijn, naar de online Help die beschikbaar is via het menu **Afbeelding modus Help**. Via dit menu zijn ook de instructievideo's en tal van andere handige informatiebronnen van Corel toegankelijk.

Feedbackrapportage

BERNINA V9 biedt feedbackrapportage. Wanneer u verbinding hebt met internet, kunt u via deze functie direct contact opnemen met de support van BERNINA Support na een systeemcrash...

	👌 Meld een probleem	×
Auto Recovery Auto Recovery Image: A state of the second state of t	Vul s.v.p. de gevraagde informatie hieronder in en klik op Verzamelen en Verzenden. Geef s.v.p. zoveel mogelijk details op zodat wij uw probleem zo goed mog kunnen verhelpen. Items gemarkeerd met een sterreit zijn verplicht. es: "E-mail: wilqatest-bes8jun102021@yahoo.com Zodat we contact met u kunnen opnemen	jelijk
$\rightarrow$ Load Open the recovery files and automatically delete them when closing the	*Overzicht: E so Korte omschrijving van het probleem	
→ Don't load Leave the recovery files for now and ask me again later. → Delete	*Omschrijving:	
Delete the recovery files without opening. Report an issue Gather and send system information and recovery files. Leave the recover	Geef s.v.p. uw probleem gedetailleerd weer "Regio: Australia ~	
Een probleem	Selicteer uw regio Bijlagen: Kes bestanden au.b Voeg ontwerpbestanden die problemen hebben of schermkopieën van fordate en dergelijke, toe	
systeemcrash	Prioriteit: Middelgrote Selecteer s.v.p. de hoogte van de prioriteit	
	Ik ga akkoord met het versturen van de syteeminformatie naar BERNINA voor ondersteuningsdoeleinden. Verzamelen en versturen	1

Gebruik de rapportagefunctie om hulp te vragen bij specifieke problemen. U kunt de rapportagefunctie ook onafhankelijk starten via de BERNINA V9-programmagroep.

Conventies in de handleiding

De volgende conventies worden in de hele handleiding gebruikt.

Opdrachten

In deze handleiding wordt naar opdrachten in een menu of submenu verwezen met de naam van zowel het menu als de opdracht. Naar de opdracht 'Gedimde illustratie' in het menu 'Beeld' wordt verwezen met **Beeld > Gedimde illustratie**.

Dialoogvensters

Vensters worden 'dialoogvensters' genoemd en worden in de handleiding alleen weergegeven als ze belangrijke informatie over het gebruik van BERNINA® Borduursoftware bevatten. De schermafbeeldingen zijn alleen bedoeld als representatie, niet als een exact duplicaat van de lay-out in de software.

Conventies voor toetsen

Instructie	Symbool	Actie
Klikken	•	Klikken met de linkermuisknop.
Klikken met de rechtermuisknop		Klikken met de rechtermuisknop.
Dubbelklikken	•••	Klik twee keer met de linkermuisknop zonder de muis te verplaatsen.
Klikken op OK	🗂 of 🖵	Klik op OK met de linkermuisknop en druk op de Enter-toets op het toetsenbord om de actie uit te voeren.
Ctrl) + S		Houd de Ctrl-toets ingedrukt en druk op S om het design op te slaan.

AAN DE SLAG

Als u voor het eerst werkt met BERNINA® Borduursoftware of met een borduurmachine, vraagt u zichzelf waarschijnlijk af waar u moet beginnen.

We kunnen gerust zeggen dat het veel tijd kost voordat u optimaal gebruik kunt maken van de BERNINA Borduurmachine en de bijbehorende designsoftware. Deze twee gaan hand in hand en het vraagt oefening en geduld om het maken van fraaie borduurmotieven onder de knie te krijgen.

De resultaten spreken echter voor zichzelf, wat het zeer de moeite waard maakt om hieraan tijd te besteden. Met elk project dat u

maakt, krijgt u meer ervaring en zelfvertrouwen en bent u klaar voor weer een nieuwe uitdaging.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste toepassingen van BERNINA V9 beschreven. Raadpleeg de referentiehandleiding voor uitgebreidere informatie.

Een woord vooraf

Ervaring is niet nodig om aan de slag te gaan met BERNINA® Borduursoftware. U kunt gewoon een design openen en naar de machine verzenden om het te laten borduren. En dat is ook de beste manier om te beginnen. Naarmate u meer ervaring opdoet, kunt u designs 'lezen' en beoordelen welke designs prima werken en welke misschien problemen veroorzaken.

Eenvoudige designs & illustraties

BERNINA V9 bevat honderden kant-en-klare designs, waaronder tal van aantrekkelijke decoraties, voorbeelden en digitaliseringsachtergronden. Designbestanden (ART-bestanden) en afbeeldingen (BMP-, JPG- en WMF-bestanden) staan in de bibliotheken met borduurmotieven en de bibliotheek met afbeeldingen.

Let op: Als u illustraties wilt bekijken, selecteert u 'Alle illustratiebestanden' bij 'Weergeven'.

made to create BERNINA

Als nieuwe gebruiker is het een goed idee om deze designs te bekijken zodat u precies weet wat er beschikbaar is.

Let op: BERNINA V9 biedt een eigen toepassing voor designbeheer in **Borduurbibliotheek** waarmee u uw borduurmotieven kunt bekijken en beheren. U kunt de mappen met designs ook bekijken in MS Windows® Verkenner.

Andere bronnen

Er zijn tal van andere plekken waar u kant-en-klare borduurmotieven kunt kopen die u naar eigen inzicht kunt aanpassen. Vanuit BERNINA V9 hebt u toegang tot twee locaties met motieven in overvloed: de designstudio's Scissortrail Stiches en OESD Embroidery.

<u>H</u> el	p-informatie		
	<u>H</u> elp-onderwerpen		1
	Referentie <u>h</u> andboek		
	Informatie over deze versie	_	
ក្រិ	Startscherm		
	Controleer op <u>u</u> pdates		
	Over		
×	Toon ontwerp waarschuwingen		
	Productinformatie voor 'Embroidery Software 9'		
	Software kopen bij een dealer		
	Koop ontwerpen op Scissortail Stitches	<	Naar de designstudio's
	Kopen van ontwerpen op 'Embroidery Online'		Scissortrail Stiches en
	Bekijk online zelfstudies		

Illustraties

Via CorelDRAW® SE hebt u toegang tot online inhoud en bronnen na registratie. Zodra u zich hebt geregistreerd, zijn illustraties en andere inhoud toegankelijk via de programmagroep. Toegang is ook mogelijk via de geïntegreerde docker **CONNECT-inhoud** in **Afbeelding modus**. Ga naar **Venster > Dockers > CONNECT-inhoud** om de docker te openen.

made to create BERNINA

Bekijk de voorbeeldillustraties, waarvan er een groot aantal beschikbaar is. Veel ervan kunt u aanpassen voor gebruik als borduurmotief, als digitaliseringsachtergrond of via directe conversie.

Waarschuwing: Meegeleverde illustraties en borduurmotieven zijn alleen bedoeld voor persoonlijk gebruik. U mag ze niet in welke vorm dan ook commercieel verkopen.

Regels voor optimaal borduren

Let op het volgende wanneer u borduurmotieven van uzelf en anderen beoordeelt:

- Steken zijn netjes, glad en gelijkmatig.
- > Design ziet er goed uit voor wat betreft vormen, kleuren, evenwicht.
- Vormen hebben een correcte opvulling en de juiste contoursteken.
- Steken zijn gebogen zodat ze passen bij de vormen.
- Vormen zijn correct gestikt, zonder ongewenste hiaten.
- Details zijn helder gedefinieerd.
- Belettering is duidelijk en gemakkelijk leesbaar.

De stitch-out moet ook de volgende kenmerken hebben:

- > Het design wordt efficiënt op de machine genaaid.
- De stof trekt niet samen rond geborduurde gebieden.
- Het design heeft geen losse eindjes.

Een goed borduurmotief begint met een goed design. Vervolgens hebt u een kwalitatief hoogwaardige borduurmachine nodig om het te stikken. Maar zelfs dat levert niets op als u niet gebruikmaakt van de juiste stof, garens, onderlagen, draadspanning, enzovoort. Raadpleeg de handleiding van de machine voor tips en vraag zoveel mogelijk advies van andere borduurders.

Werken met borduurmotieven

Laten we voordat we aan de slag gaan eens kijken naar scenario's die u vaak in de praktijk tegenkomt. Meestal voert u de volgende taken uit:

• Een kant-en-klaar design naaien

- Globale wijzigingen in een design aanbrengen
- Belettering ontwerpen
- Belettering combineren met een design
- > Een design aanpassen door onderdelen ervan te wijzigen
- Nieuwe borduurmotieven op basis van illustraties maken met behulp van geautomatiseerde technieken
- Nieuwe borduurmotieven handmatig maken
- Speciale borduurfuncties gebruiken

Elk van deze scenario's wordt hieronder behandeld.

Een kant-en-klaar design naaien

Voor veel borduurders is het voldoende om een bestaand design te naaien. De meeste mensen beginnen hiermee. Zodra u een design hebt gevonden dat u leuk vindt, maakt u een voorbeeld om erachter te komen hoe het eruit ziet. Hiervoor voert u een aantal stappen uit. De belangrijkste worden hieronder beschreven.
Een design naaien

1 Open het design in BERNINA V9.

- 2 Pas de weergave-instellingen aan zoals gewenst.
- 3 Controleer het type stof en wijzig dit indien nodig.
- 4 Controleer de garenkleuren en selecteer indien nodig een andere tabel.
- **5** Bekijk een voorbeeld van de stitch-out zodat u weet hoe het design op de machine wordt genaaid.
- 6 Selecteer een borduurraam en controleer de locatie binnen het borduurraam.
- 7 Bekijk een voorbeeld van het design en druk een designwerkblad af voordat u het design maakt.
- 8 Stuur het design rechtstreeks naar de machine of gebruik een gegevensmedium (meestal een geheugenstick).

Tip: Bekijk in de documentatie van de BERNINA machine welke stappen u moet uitvoeren na overdracht van het design naar de machine.

Een design in zijn geheel wijzigen

Zodra u vertrouwd bent met de stappen voor het naaien van designs, of het nu gaat om illustraties of om design die u hebt gekocht, breekt al gauw het moment aan dat u globale wijzigingen in designs wilt doorvoeren. Denk bijvoorbeeld aan het wijzigen van de grootte of het aanpassen van de kleur van garens en stofsoorten. Dit zijn allemaal relatief eenvoudige bewerkingen.

Een design in zijn geheel wijzigen

1 Open het design dat u wilt gebruiken.

2 Controleer de afmetingen van het design en pas de grootte aan zoals gewenst.

Als u bijvoorbeeld een linkervoorpand borduurt, is de maximale grootte ongeveer 4,25"x 4,25" of 108 x 108 mm.

3 Pas de garenkleuren aan zoals gewenst.

- 4 Of gebruik de **Alt**-toets om de groepering tijdelijk te onderdrukken. Houd de toets ingedrukt en selecteer afzonderlijke objecten waarvan u de kleur wilt wijzigen.
- **5** Controleer het type stof en wijzig dit indien nodig.
- 6 Selecteer een borduurraam met de vereiste grootte.
- 7 Visualiseer het design op een kledingstuk of artikel.

8 Druk een werkblad af en verzend het design naar de machine.

Eenvoudige belettering ontwerpen

Zodra u vertrouwd bent met het naaien van designs en weet hoe u de grootte, de garenkleuren en de stofsoorten moet wijzigen, is het tijd voor de volgende stap: het ontwerpen van uw eigen belettering. Het vraagt wat oefening om een kwalitatief goede stitch-out van belettering te maken, maar in BERNINA V9 hoeft u voor het maken van een aantrekkelijke belettering alleen maar letters op het scherm te typen.

Eenvoudige belettering ontwerpen

- Doorgaans wilt u belettering toevoegen aan een bestaand design.
- Voeg geborduurde belettering snel en gemakkelijk aan designs toe, zowel op het scherm met de huidige instellingen als via Eigenschappen van object'.

 Daarna hoeft u alleen nog maar de basislijnen, opmaak, spatiëring en kleuren aan te passen.

 Probeer het design van de belettering uit door het te borduren.
 Controleer de kwaliteit van de steken. Houd er rekening mee dat verschillende lettertypen een beter resultaat opleveren wanneer u de grootte aanpast.

Geavanceerde belettering ontwerpen

U hebt heel wat geoefend met het ontwerpen en naaien van belettering. Hoogste tijd dus voor een uitdaging, zoals het maken van monogrammen, decoratieve belettering, flair scripts, reliëfbelettering met trapunto, evenals speciale effecten met 'elastische belettering'. Laat uw creativiteit de vrije loop, want er zijn eindeloos veel mogelijkheden. Naarmate u steeds meer ervaring opdoet en zelfvertrouwen krijgt, hebt u steeds meer zin om iets nieuws te proberen. Daarbij hoort natuurlijk dat u een expert wordt in het gebruik van uw BERNINA-machine en in het uitproberen en beoordelen van de kwaliteit van het design.

Monogrammen maken

Met BERNINA V9 ontwerpt u heel eenvoudig monogrammen met de 'alles-in-een' functie **Monogrammen maken**. Desgewenst kunt u

belettering, decoraties en/of maximaal vier concentrische randen aan monogrammen toevoegen.

Decoratieve lettertypen

BERNINA V9 biedt diverse decoratieve lettertypen zoals **Creative Cross** en **Secret Garden-Caps**. Deze lettertypen zijn in diverse kleuren en miniatuurdesigns beschikbaar.

Flair script is een speciaal lettertype waarmee u aan het einde van tekstobjecten decoratieve flairs kunt toevoegen, om een flamboyant accent toe te voegen waardoor het handgeschreven lijkt.

Belettering met borduureffecten

Beletteringsobjecten worden standaard opgevuld met een satijnsteek. U kunt andere opvullingssteken toevoegen, zoals **Stap** of **Decoratief**, evenals effecten zoals **Rand met textuur**.

Elastische belettering

Door elastische effecten toe te passen kunt u geborduurde belettering naar binnen of naar buiten laten buigen, uitrekken of samendrukken.

Tip: Bekijk de voorbeelddesigns die bij de BERNINA V9-installatie zijn inbegrepen.

Een design aanpassen

Het aanpassen van designs is misschien wel de meest voorkomende bewerking bij borduren. Soms wilt u een nieuw design maken, meestal op basis van een illustratie, maar vaak is het leuk om een bestaand design naar uw eigen hand te zetten. Eerder is al beschreven hoe u globale wijzigingen doorvoert, zoals het wijzigen van de grootte en het aanpassen van kleuren en stoffen. Maar het duurt niet lang voordat u klaar bent voor meer 'ingrijpende' wijzigingen, zoals het verwijderen, combineren, dupliceren en wijzigen van steektypen en effecten en het aanpassen van de vorm en volgorde ervan. Probeer de onderstaande bewerkingen eens.

Designs combineren

Eén techniek die u beslist gaat gebruiken, is het combineren van designelementen. Zo leert u meteen heel veel over andere bewerkingen, zoals het wijzigen van de grootte van objecten, objecten positioneren, draaien en in een andere volgorde zetten en onderliggende borduurlagen verwijderen.

Designelementen transformeren

Afhankelijk van het type design kunt u BERNINA V9-functies voor dupliceren, draaien en spiegelen van designelementen gebruiken om kransen, caleidoscopen en andere effecten te maken.

Vorm van elementen aanpassen

Met 'vorm aanpassen' kan van alles en nog wat worden bedoeld, van kleine wijzigingen in objectvormen tot het aanpassen van letters voor speciale effecten. Doorgaans kan van alles wat kan worden geselecteerd, de vorm worden aangepast.

Artistieke borduureffecten toepassen

Waarschijnlijk hebt u al gauw genoeg van eenvoudige opvullingen en contouren en wilt u wel eens een van de vele artistieke borduursteken en effecten proberen die BERNINA V9 te bieden heeft.

Tip: Bekijk de voorbeelddesigns die bij de BERNINA V9-installatie zijn inbegrepen.

'Automatisch borduurmotief' maken

Als u op uw ontdekkingstocht naar de mogelijkheden van de BERNINA-machine en BERNINA V9 al tot hier bent gekomen, bent u goed bezig. Ook zonder dat u zelf designs maakt of iets digitaliseert, kunt u al geweldige resultaten behalen. Maar nu al zo goed op weg bent, is dat waarschijnlijk precies wat u wilt doen.

Een van de snelste manieren om aan de slag te gaan, is door gebruik te maken van de geautomatiseerde technieken van BERNINA V9. Deze methode kent wel wat beperkingen, maar toch kunt u hiermee relatief eenvoudig prototypen maken van ideeën voor designs. Misschien precies voldoende voor wat u voor ogen hebt. Ten minste voor nu!

Conversie van vectorillustraties

Met speciale conversiefuncties in BERNINA V9 worden vectorobjecten en tekst automatisch omgezet naar borduurmotieven of beletteringsobjecten. U kunt deze naar eigen inzicht aanpassen.

Tip: Een goed uitgangspunt zijn sommige van de illustratiesjablonen die worden meegeleverd bij CorelDRAW®. Veel ervan kunnen worden aangepast voor gebruik als borduurmotief.

Conversie van bitmapillustraties

Met de functie **Toverstafje** beschikt u over alles wat nodig is voor het automatisch digitaliseren van vormen naar bitmapafbeeldingen. Met

Automatisch Digitaliseren, een uitbreiding van deze technologie, worden vormen in illustraties herkend en wordt besloten welk type steken het best kan worden gebruikt.

Conversie van foto's

Gebruik de krachtige functie **Kleur PhotoStitch** om borduurmotieven te maken op basis van foto's en andere afbeeldingen.

Nieuwe borduurmotieven helemaal opnieuw maken

Nu u dit punt hebt bereikt, beheerst u al 90% van de technieken die de meeste borduurders nodig hebben. Maar als u een echte kampioen wilt worden, is het tijd voor de volgende stap: u moet de 'zwarte magie' van het handmatig digitaliseren onder de knie krijgen. Maar dat betekent niet dat

u een sprong in het diepe moet nemen. Begin met eenvoudige projecten en zet dan telkens een tandje bij met steeds ingewikkelder designs met ingewikkelder borduureffecten.

Begin altijd met goede illustraties

Voor borduurmotieven van goede kwaliteit moet u kiezen voor illustraties die geschikt zijn voor gebruik als digitaliseringsachtergrond. Gebruik alleen ingewikkelde illustraties als u ervaring hebt met digitalisering.

Gescand in modus met 256 kleuren

Gescand in RGB-kleurenmodus (miljoenen kleuren)

Illustraties die niet in digitale indeling beschikbaar zijn, moeten worden gescand. Gebruik hiervoor CorelDRAW® dat wordt meegeleverd met BERNINA DesignerPlus. Mogelijke bronnen zijn:

- boeken
- illustraties op internet of cd
- kindertekeningen
- door uzelf gemaakte illustraties.

Een goed uitgangspunt zijn sommige van de illustratiesjablonen die worden meegeleverd bij CorelDRAW®. Veel ervan kunnen worden aangepast als 'digitaliseringsachtergronden'.

Illustraties voorbereiden

Voorafgaand aan de digitalisering moet u de volgorde van vormen en borduurmotieven nauwkeurig analyseren en plannen. Duidelijk gedefinieerde designvormen zijn eenvoudiger te borduren. De gemakkelijkste vormen om te borduren hebben een relatief constante

breedte, mooi afgeronde randen, geen scherpe bochten en geen kleine, naar buiten stekende details.

Uw design digitaliseren

In BERNINA V9 stelt u designs samen aan de hand van basisvormen of 'borduurobjecten'. Het proces waarbij u borduurobjecten op het scherm maakt, wordt 'digitalisering' genoemd.

Net als bij het maken van designs in grafische toepassingen, maakt u bij het digitaliseren van borduurmotieven gebruik van diverse functies of methoden. Deze worden samen met steeksoorten gebruikt om borduurobjecten te maken.

Steeksoorten selecteren

Bepaal welke steeksoorten u voor elke vorm in het design wilt gebruiken. U kunt dit in BERNINA V9 wanneer u maar wilt wijzigen.

Volgorde van designelementen bepalen

De designvolgorde is de volgorde waarin objecten worden gemaakt en dus de volgorde waarin ze worden geborduurd. U kunt de volgorde van objecten wijzigen om de bewerking te optimaliseren, bijvoorbeeld om het aantal wijzigingen van kleuren tot een minimum te beperken. Details moet u als laatste borduren.

Steekkwaliteit verbeteren

Met vallen en opstaan krijgt u gevoel voor factoren die van invloed zijn op de steekkwaliteit. In BERNINA V9 worden veel kwaliteitsproblemen

automatisch verholpen, zoals ophoping van steken, push-pull effect en borduurstabiliteit. Veruit de belangrijkste instelling daarbij is de keuze van type stof.

Ook andere factoren spelen een rol, zoals het type onderlaag.

Ook Trekcompensatie is een kwaliteitsinstelling waarmee u rekening moet houden, hoewel de standaardinstellingen meestal voldoende zijn.

Speciale borduurfuncties gebruiken

Zodra u handmatige digitalisering onder de knie hebt, kunt u optimaal profiteren van alle steektypen en effecten die BERNINA V9 biedt. Veel ervan hebt u al leren kennen bij het aanpassen van bestaande designs voor uiteenlopende doeleinden.

Borduren uit de vrije hand

Sommige technieken, zoals **borduren uit de vrije hand**, kunnen niet op bestaande objecten worden toegepast, maar moet u helemaal opnieuw digitaliseren. Met deze techniek maakt u designs die met de hand lijken te zijn gemaakt, iets wat heel moeilijk te bereiken is met traditionele digitaliseringsmethoden. Het doel is om designs na te bootsen die met bewegingen uit de vrije hand worden gemaakt door een borduurmachine. Het verschil is dat de stof is bevestigd in een borduurraam, waardoor de naald kan 'tekenen' op het oppervlak van de stof, net zoals u tekent op het beeldscherm.

Patroonstempels, patroonsteken & opvullingen

Patronen zijn vooraf gedefinieerde designelementen, zoals hartjes, blaadjes of randen, die snel in een design kunnen worden ingevoegd. Ze bestaan meestal uit een of meer eenvoudige objecten en worden in speciale

patroonset opgeslagen. U gebruikt ze om patronen met randen of opvullingen te maken, maar kunt ze ook los gebruiken.

Randen & opvullingen met borduursteken

BERNINA V9 biedt een groot aantal borduursteken waarmee u traditioneel handborduurwerk kunt nabootsen. Hierbij horen diverse blackwork- en bolletjespatronen die geschikt zijn voor zowel contouren als opvullingen.

Applicatie

Appliqueren is een populaire techniek, en met de functie **Applicatie digitaliseren** bereikt u eenvoudig een kwaliteit hoogwaardig resultaat. Gebruik deze functie voor het borduren van gesloten-object applicaties.

Kruissteken maken

Kruissteken zijn populair voor het opvullen van grote gebieden met een klein aantal steken. Met kruissteken kunt u ook contouren en randen maken. Deze techniek is geschikt voor huishoudtextiel, tafelkleden, kinderkleding en folkloristische designs. Soms worden kruissteken gecombineerd met applicaties. Met de functie BERNINA Kruissteek kunt u designs met uitsluitend kruissteken maken of kruissteken toevoegen aan borduurmotieven.

Quilten

Patchwork is een populaire techniek voor het ontwerpen en naaien van lapjes stof in blokken. Met BERNINA Quilter kunt u quilts met patchwork ontwerpen, ofwel aan de hand van bestaande designs of patronen of op basis van designs die u zelf hebt gemaakt. Gebruik BERNINA Quilter om te experimenteren met lapjes stof en kleuren om fraaie, persoonlijke quilts te maken.

Quilts borduren

Bij het borduren van quilts worden vlakken opgevuld zodat het oppervlak reliëf krijgt en er volume ontstaat. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een techniek die bekend staat onder de naam 'trapunto', ook wel 'gevuld borduren' genoemd. Met de functies bij **Lay-out** hoeft u alleen maar quiltblokken met de opgegeven grootte te definiëren. Vervolgens kunt u

elementen rond het blok rangschikken, met of zonder centraal designelement.

Knoopsgaten maken

In BERNINA V9 kunt u vooraf gedefinieerde knoopsgaten afzonderlijk of als reeks invoegen. U kunt de grootte opgeven en deze samenvoegen in een design.

Combi-motief

Dankzij de integratie van CorelDRAW® ondersteunt BERNINA V9 multimedia designs. Heel populair is een techniek waarbij een digitale print

wordt gecombineerd met een borduurmotief tot een combi-motief. Dit motief kan zowel digitaal worden afgedrukt als geborduurd.

Meestal wordt hiervoor gebruikgemaakt van transferpapier in combinatie met een gewone kleurenprinter. Afbeeldingen worden omgekeerd afgedrukt en vervolgens met een strijkijzer op het kledingstuk gestreken. Bekijk de beschikbare opties en gebruik een optie waarmee u de afbeelding kunt omkeren.

Borduurmotieven met reliëf

Tot slot: als u alle hierboven genoemde technieken volledig onder de knie hebt of als u geïnteresseerd bent in textielkunst, komt u misschien in de verleiding om uw werk als het ware van het doek te tillen zodat u kunt

werken met 'geboetseerde' oppervlakken met reliëf. Gelukkig biedt BERNINA V9 een aantal slimme methoden om dit eenvoudig te realiseren.

Veel plezier met borduren!

Maak mooi werk met uw BERNINA machine en BERNINA V9. Met deze apparatuur hebt u alles wat nodig is om professioneel borduurwerk van topkwaliteit te maken. U hebt alleen geen capaciteit hebt voor massaproductie!

Onthoud dat Rome ook niet in één dag is gebouwd. Het vraagt oefening en geduld om alle technieken en de beschreven methoden onder de knie te krijgen. Maar de resultaten zijn meer dan voldoende beloning voor de tijd die u besteedt aan het fascinerende ambacht van borduren.

Maak gebruik van de meegeleverde designs en illustraties. Twijfelt u, ga dan terug naar de basisprincipes. En wilt u uw repertoire uitbreiden, bestudeer de voorbeelddesigns dan zorgvuldig om erachter te komen hoe u het moet aanpakken.

Tot slot adviseren wij u om proefdesigns te naaien voordat u met uw eigen creaties aan de slag gaat. Zo weet u precies waarmee u rekening moet houden als u uw eigen designs maakt.

Veel succes. En veel plezier!

SNELZOEKGIDS

In deze snelzoekgids worden de bewerkingsmodi van BERNINA® Borduursoftware beschreven en wordt een overzicht gegeven van opdrachten en functies die beschikbaar zijn in **Borduur modus** en **Borduurbibliotheek**.

Bewerkingsmodi

BERNINA® Borduursoftware heeft één werkruimte maar voor interactie met de software maakt u gebruik van verschillende modi of `canvassen': **Home, Afbeelding modus, Borduur modus** of **Borduurbibliotheek**. U opent deze via de werkbalk **Canvas**.

Tip: In het dialoogvenster **Opties** kunt u het scherm instellen dat standaard bij opstarten verschijnt, meestal is dat het **Startscherm**. Desgewenst kunt u bij het starten ook het **Borduur modus** of de **Borduurbibliotheek** weergeven.

Startscherm

ſ

4	Klik op Canvas > Startscherm om terug te
Ц	gaan naar het startscherm om met een nieuw
	design aan de slag te gaan of voor toegang tot
	tutorials en andere productinformatie.

Het **Startscherm** wordt standaard geladen bij het starten van BERNINA V9. Hier heeft u snel toegang tot pas geopende designs en tot inhoud als tutorials, projectideeën, blogberichten en veel meer.

In een notendop biedt het **Startscherm** het volgende...

Functie	Voordelen
Snelle toegang tot softwarefuncties	 Koppelingen met Borduur modus Koppelingen met Borduurbibliotheek
Startpagina	 Snelle toegang tot Leeg design of 'canvas' Bestaande bestanden op de harde schijf Pas geopend designbestanden.
Tutorials	Bibliotheken met lessen die zijn opgesteld door ervaren gebruikers van BERNINA ® Borduursoftware.
Skill builder	 Snelle toegang tot Projectideeën voor uw borduurmachine Borduurprojecten voor beginners en gevorderden Gratis downloads, instructies en veel meer Tips en trucs voor eenvoudig borduren.
BERNINA-blog	Met inhoud die regelmatig wordt bijgewerkt, zoals tips, trucs, ideeën en freebies.
BERNINA-webinars	Informatieve online webinars, zowel in realtime als vooraf opgenomen.
Shop met borduurmotieven	Er worden elke week nieuwe motieven gepubliceerd. Shop op thema, techniek of merk.

Tip: U kunt instellen dat het **Startscherm** niet meer bij het opstarten wordt geopend. Hiervoor gebruikt u het dialoogvenster **Opties**.

Bibliotheek met borduurmotieven

Selecteer Canvas > Bibliotheek met borduurmotieven om alle borduurmotieven en illustraties op uw systeem te bekijken en te beheren.

Met de geïntegreerde **Borduurbibliotheek** kunt u efficiënt borduurmotieven bekijken en beheren. Deze herkent alle bestandsindelingen van designs die door de software worden gebruikt. In de bibliotheek kunt u alle borduurmotieven op uw systeem eenvoudig zoeken, sorteren en doorbladeren.

In een notendop kunt u in de **Borduurbibliotheek** het volgende doen:

- Borduurmotieven op de harde schijf of een extern opslagapparaat zoeken en desgewenst aan de bibliotheek met borduurmotieven toevoegen.
- Designs op diverse manieren zoeken, bijvoorbeeld aan de hand van bekende informatie over het design.
- Een structuur maken om motieven eenvoudig in te delen.
- Geselecteerde designbestanden batchgewijs converteren naar uiteenlopende indelingen zoals EXP, DST en SEW.

 Geselecteerde designs afdrukken of naar de borduurmachine sturen voor stitch-out.

Afbeelding modus

Selecteer Canvas > Afbeelding modus om vectorillustraties te importeren, bewerken of maken als achtergrond voor handmatige of automatische digitalisering van borduurmotieven.

BERNINA DesignerPlus is met CorelDRAW® SE in één toepassing geïntegreerd. Op het **Afbeelding modus** kunt u bitmap- en vectorillustraties maken en bewerken met de werkset van CorelDRAW® SE. Hieronder staat een schermafbeelding van de werkruimte **Afbeelding modus**. Hier beschikt u over de volledige suite met tekenfuncties van CorelDRAW® voor tal van technieken waarmee

u contouren en vormen op het scherm kunt maken.

Daarnaast biedt **Afbeelding modus** opties voor rechtstreekse conversie van vectoren en vectortekst naar borduurmotieven. Via **Afbeelding modus** kunt u vectorafbeeldingen van derden, zoals illustraties, invoegen of plakken voor gebruik in borduurmotieven. Het is ook mogelijk om bitmapillustraties in te voegen, te plakken of te scannen voor gebruik als digitaliseringssjablonen of 'achtergronden'.

Let op: Een volledige beschrijving van de functies van CorelDRAW® vindt u in de

productinformatie die u kunt openen via het menu **Afbeelding modus Help**.

Borduur modus

Selecteer Canvas > Borduur modus om borduurmotieven te digitaliseren en te bewerken. Borduurmotieven en illustraties weergeven. Design realistisch weergeven in 3D-simulatie.

In het **Borduur modus** kunt u borduurmotieven maken, bewerken en uitvoeren. Hieronder staat een schermafbeelding met een uitgevouwen

weergave van alle werkbalken in het **Borduur** modus.

Menu's van Borduur modus

De menubalk van **Borduur modus** bevat de vervolgkeuzemenu's die hieronder worden beschreven.

Let op: Standaard MS Windows®

Alt-sneltoetsen zijn van toepassing. Gebruik de **Alt**-toets in combinatie met de letter die in het menu is onderstreept. Druk twee keer op **Esc** om een bewerking te annuleren.

Menu Bestand

Nieuw	Nieuw leeg design openen. Sneltoets <ctrl>+<n>.</n></ctrl>
Nieuw van sjabloon	Nieuw design maken van sjabloon.
Design openen	Een bestaand design openen. Sneltoets <ctrl>+<o>.</o></ctrl>
Recent design openen	Een van de recent gebruikte designs openen.

Back-updesign openen	Direct naar de back-upmap gaan voor snelle toegang tot back-upbestanden bij een	Verzenden naar BERNINA wifi-apparaat	Het huidige design verzenden naar een benoemd BERNINA wifi-apparaat.
Sluiten	sottwaretout. Huidige design sluiten.	Borduurmotief invoegen	Borduurmotiefbestanden importeren in het huidige design.
Opslaan	Huidige design opslaan. Sneltoets <ctrl>+<s>.</s></ctrl>	Illustraties invoegen	Vector- of bitmapillustraties in het huidige design invoegen als
Opslaan als	Huidige design opslaan met een andere naam, locatie of indeling.		achtergrond voor handmatige of automatische digitalisering.
Opslaan als sjabloon	Huidige design opslaan als designsjabloon voor toekomstig	Illustraties scannen	Afbeeldingen direct naar BERNINA V9 scannen.
	gebruik.	Design opslaan	Designafbeeldingen in
Machinebestand exporteren	Huidige design converteren naar een door de machine leesbare indeling.	als bitmap	Steekweergave of Werkelijke weergave opslaan. De afbeelding die wordt gemaakt, is precies
Snijbestand	Objectvormen exporteren naar		werkruimte wordt weergegeven.
exporteren	een SVG- of EXP-bestand voor snijmachine of BERNINA borduurmachine met CutWork-functie.	Afmelden en licentie vrijgeven	Elk gelicentieerd exemplaar van de software is bedoeld voor één gebruiker. Hiermee heeft u het recht om het product op maximaal drie (3) apparaten te selecteren. Maar u kunt het product maar op één (1) apparaat tegelijk
Afdrukken	Design afdrukken met huidige instellingen. Sneltoets <ctrl>+<p>.</p></ctrl>		
Afdrukvoorbeeld	Afdrukvoorbeeld van designwerkblad weergeven voor bet buidige design	Afsluiten	uitvoeren. Alle geopende designs sluiten en
Lezen van kaart/machine	Design lezen (openen) van BERNINA V9 designkaart of BERNINA Borduurmachine.		Alt>+ <f4>.</f4>
Schrijven naar kaart/machine	Design schrijven (opslaan) naar BERNINA designkaart of BERNINA borduurmachine.		
Lezen van BERNINA wifi-apparaat	Designs ontvangen van een benoemd BERNINA wifi-apparaat.		

Menu Bewerken

Ongedaan maken / Opnieuw	Laatste opdracht of reeks opdrachten annuleren of opnieuw toepassen. Sneltoetsen <ctrl>+<z>/<y>.</y></z></ctrl>
Knippen / Kopiëren	Selectie knippen of kopiëren en op het klembord neerzetten. Sneltoetsen <ctrl>+<x>/<c>.</c></x></ctrl>
Plakken	Inhoud van het klembord in de werkruimte plakken. Sneltoets <ctrl>+<v>.</v></ctrl>
Dupliceren	Selectie dupliceren zonder deze op het klembord te zetten. Sneltoets <ctrl>+<d>.</d></ctrl>
Dupliceren met verschuiving	Object dupliceren met een vooraf gedefinieerde verschuiving ten opzichte van het bronobject. Sneltoets <ctrl>+<shift>+<d>.</d></shift></ctrl>
Verwijderen	Selectie verwijderen zonder deze op het klembord te zetten. Sneltoets ~~.~~
Alles selecteren	Alle objecten in het design selecteren. Sneltoets <ctrl>+<a>.</ctrl>
Selectie van alles opheffen	Selectie van alle objecten in het design opheffen. Sneltoets <x>.</x>
Curve sluiten met lijn	Een open contour sluiten met een rechte of gebogen lijn.
Curven vloeiend maken	Curven van geselecteerde objecten vloeiend maken.

Elastische belettering	Speciale effecten toepassen op beletteringsobjecten om deze naar binnen of naar buiten te laten buigen, uit te trekken of samen te drukken.
Steekafstand aanpassen	Dichtheid van steken wijzigen in een design of in geselecteerde onderdelen van een design.

Menu Beeld

Artistieke weergave	Artistieke weergave weergeven/verbergen. Sneltoets <t>.</t>
Gedimde illustratie	Achtergronden dimmen om steken duidelijker weer te geven bij digitalisering.
Weergeven > 	Toegang tot dezelfde opdrachten voor weergave van designs als via de werkbalk Weergeven. Zie Werkbalk Beeld voor details.
Borduurraam weergeven	Borduurraam weergeven/verbergen.
Sjabloon van borduurraam weergeven	Sjabloon van borduurraam weergeven als alternatief voor rasterlijnen, om het design op de juiste locatie en met de juiste afdrukstand uit te lijnen.
Raster weergeven	Raster in werkruimte weergeven/verbergen
Linialen en hulplijnen weergeven	Linialen en hulplijnen in de werkruimte weergeven/verbergen.
Werkgebied weergeven	Werkgebied weergeven/verbergen zoals gedefinieerd bij Lay-out.
Quiltblok weergeven	Quiltblok weergeven/verbergen zoals gedefinieerd bij Lay-out.

Zoomen > Zoomen	Inzoomen op/uitzoomen van de werkruimte en inzoomen van gebonden gebieden tot volledige venstergrootte. Sneltoets .
Zoomen > Zoomen 1:1	Design op werkelijke grootte weergeven. Sneltoets <1>.
Zoomen > Zoomfactor	Design weergeven als een factor van de werkelijke grootte, bijvoorbeeld '1,5'. Sneltoets <f>.</f>
Zoomen > Inzoomen met factor 1,25	Weergave vergroten met factor 1,25. Sneltoets <+>.
Zoomen > Uitzoomen met factor 1,25	Weergave verkleinen met factor 1,25. Sneltoets <+>.
Zoomen > Inzoomen met factor 2	Design weergeven op 200% van de huidige weergave. Sneltoets <z>.</z>
Zoomen > Uitzoomen met factor 2	Design weergeven op 50% van de huidige weergave. Sneltoets <shift>+<z>.</z></shift>
Zoomen > Passend maken	Gehele design passend maken in de werkruimte. Sneltoets <0>.
Zoomen > Inzoomen op geselecteerde	Geselecteerde objecten passend maken in de werkruimte. Sneltoets <shift>+<0>.</shift>
Zoomen > Inzoomen op artikel	Gehele artikel passend maken in de werkruimte.
Zoomen > Inzoomen op borduurraam	Gehele borduurraam passend maken in de werkruimte.
Pannen	Pannen in de werkruimte door te slepen. Handig bij gebruik van een hoge zoomfactor. Sneltoets <p>.</p>

Eerdere weergave	Terug naar eerdere weergave. Sneltoets <v>.</v>
Huidige steek centreren	Cursorpositie voor huidige steek centreren in de werkruimte. Sneltoets <c>.</c>
Meten	Afstanden en hoeken op het scherm meten. Sneltoets <m>.</m>
Stekenspeler	Stitch-out simuleren om volgorde van borduurmotieven te controleren. Sneltoets <shift>+<r>.</r></shift>
Weergeven op kleur	Alleen geselecteerde kleuren in het design weergeven.
Alle kleuren weergeven	Alle kleuren weergeven na gebruik van het dialoogvenster Weergeven op kleur.
Scherm vernieuwen	Weergave op het scherm vernieuwen. Sneltoets <r>.</r>

Menu Design

Eigenschappen van design	Informatie over het design weergeven zoals steekgrootte en aantal steken, en opmerkingen toevoegen die u op het werkblad wilt afdrukken.
Garenkleuren	Zoeken naar garen uit diverse tabellen, dit afstemmen en toewijzen voor gebruik.
Automatisch begin & einde	Begin- en eindpositie van de naald in het design instellen.
Stof	Stofsoorten en instellingen aanpassen.
Achtergrond- en weergavekleuren	Achtergrond- en weergavekleuren van het design aanpassen.

Kleurwijzigingen optimaliseren	Volgorde van objecten automatisch wijzigen om het aantal kleurwijzigingen te verminderen.
Kleine steken verwijderen	Ongewenste kleine steken automatisch verwijderen.

Menu Rangschikken

Groeperen	Meerdere objecten combineren tot één selecteerbare groep met objecten. Sneltoets <ctrl>+<g>.</g></ctrl>
Groepering opheffen	Groep splitsen in afzonderlijke objecten. Sneltoets <ctrl>+<u>.</u></ctrl>
Alles vergrendelen/ ontgrendelen	Objecten vergrendelen en ontgrendelen om ze tijdens digitalisering of bewerkingen te beveiligen. Sneltoetsen <k> en <shift>+<k>.</k></shift></k>
Volgorde >	Toegang tot dezelfde opdrachten voor de volgorde van objecten als op de werkbalk Kleurenfilm. Zie Werkbalk Kleurenfilm voor details.
Uitlijnen > Gelijkmatig uitvullen >	Zelfde functies als in de werkset Rangschikken. Zie Werkset Rangschikken voor details.

Menu Illustraties

Illustraties
invoegenGelijk aan Bestand > Illustraties
invoegen.Bitmap
aanpassenEffecten, helderheid en contrast
van afbeelding aanpassen als
voorbereiding op automatisch
digitaliseren.

Retoucheren	Een extern tekenprogramma openen om de geselecteerde bitmapillustratie te bewerken.
Bijsnijden >	Bitmapillustratie bijsnijden voor gebruik met automatisch digitaliseren.
Bitmapillustratie voorbereiden	Aantal kleuren verminderen, ruis in afbeeldingen verwijderen en contouren scherper maken in geïmporteerde illustraties.

Menu Instellingen

Eigenschappen van object	Zelfde functies als de werkbalk Algemeen. Zie Werkbalk Algemeen voor details.	
Effecten		
Opties	Instellingen voor beeldscherm aanpassen.	
Stoffen beheren	Aangepaste stoffen beheren voor speciale vereisten.	
Scherm kalibreren	Scherm kalibreren voor nauwkeurige weergave.	
Scanner instellen	Opties voor scanner instellen.	
Patroon maken	Uw eigen patroon opslaan voor toekomstig gebruik in patroonopvullingen of patroonsteken, of zelfs als patroonstempels.	
Rand maken	Uw eigen randen opslaan voor toekomstig gebruik in designs met monogrammen.	

Menu Venster

Horizontaal / verticaal naast elkaar	Geopende tabbladen van een design horizontaal of verticaal naast elkaar weergeven (niet overlappend).	
Weergave naast elkaar opheffen	Tabbladen niet meer naast elkaar weergeven en teruggaan naar één werkruimte.	
Dockers >	Dockers weergeven/verbergen om het werkgebied te optimaliseren. Zie ook Werkbalk Algemeen.	
Werkbalken >	Dockers weergeven/verbergen om het werkgebied te optimaliseren.	
(Titel van geopend venster)	Een keuze maken uit een lijst met titels van geopende vensters om de volgorde te wijzigen waarin deze trapsgewijs worden weergegeven.	
Menu Help		

Help-	Help-onderwerpen op het scherm
onderwerpen	weergeven.

Referentiehan dleiding Releaseopmer kingen	Documentatie op het scherm in Adobe Acrobat PDF-indeling. Opmerking: afhankelijk van de productversie bevat de documentatie andere onderdelen.
Startscherm	Terug naar het startscherm om aan de slag te gaan met een nieuw design of voor toegang tot tutorials en andere productinformatie.
Controleren op updates	Er wordt automatisch gecontroleerd op software-updates mits er verbinding is met internet. Met deze optie kunt u handmatig een controle uitvoeren.
Info	Informatie over de versie van BERNINA V9 weergeven.
Waarschuwing over design weergeven	Een waarschuwing weergeven bij het openen van een design dat niet mag worden geschaald.
Overig	Koppelingen naar productinformatie, tutorials en bronnen met een overvloed aan borduurmotieven.

Werkbalken van Borduur modus

In de werkruimte **Borduur modus** zijn de werkbalken beschikbaar die hieronder worden beschreven. Sommige functies zijn niet relevant voor bepaalde versies van het product.

Werkbalk Canvas

De diverse bewerkingsmodi in BERNINA V9 zijn toegankelijk via de werkbalk **Canvas**.

Î	Start	om aan de slag te gaan met een nieuw design of voor toegang tot tutorials en andere productinformatie.	
	Illustratiecanvas	Vectorillustraties importeren, bewerken of maken als achtergrond voor handmatige of automatische digitalisering van borduurmotieven.	L fu d n V
K	Borduurcanvas	Borduurmotieven digitaliseren en bewerken. Borduurmotieven en illustraties weergeven. Design realistisch weergeven in 3D-simulatie.	C e s
Ē	Borduur- bibliotheek	Het venster Borduurbibliotheek openen.	
4	Borduurmotief weergeven	Componenten van borduurmotieven weergeven/verbergen. Alleen beschikbaar in Afbeelding modus.	
N Co	nvert	Geselecteerde borduurobjecten converteren naar illustraties. Alleen beschikbaar in Borduur modus.	

Convert 🔍

Geselecteerde afbeeldingen converteren naar opvullings- of contoursteken. Alleen beschikbaar in Afbeelding modus.

Let op: Een volledige beschrijving van de functies van CorelDRAW® SE is beschikbaar in de Help-informatie die u kunt openen via het menu Afbeelding modus Help.

Werkbalk Algemeen

Deze werkbalk bevat functies voor het openen en uitvoeren van designs, het weergeven van eigenschappen van designs en het openen en sluiten van dockervensters.

	Nieuw leeg design	Een leeg design maken. Sneltoets <ctrl>+<n>.</n></ctrl>
	Design openen	Een bestaand design openen. Sneltoets <ctrl>+<o>.</o></ctrl>
6	Recente designs openen	Een van de recent gebruikte designs openen.
H	Design opslaan	Huidige design opslaan. Sneltoets <ctrl>+<s>.</s></ctrl>
≞,	Afdrukken	Actieve design afdrukken met huidige instellingen.
đ	Afdruk- voorbeeld	Afdrukvoorbeeld van designwerkblad weergeven voor het huidige design.

S ì	Schrijven naar kaart / machine	Design schrijven (opslaan) naar BERNINA designkaart of BERNINA borduurmachine.
	Verzenden naar BERNINA wifi-apparaat	Het huidige design verzenden naar een benoemd BERNINA wifi-apparaat.
×	Knippen	Selectie knippen en op het klembord neerzetten. Sneltoets <ctrl>+<x>.</x></ctrl>
	Kopiëren	Selectie kopiëren en op het klembord neerzetten. Sneltoets <ctrl>+<c>.</c></ctrl>
ß	Plakken	Inhoud van het klembord in de werkruimte plakken. Sneltoets <ctrl>+<v>.</v></ctrl>
5	Ongedaan maken	Laatste opdracht of reeks opdrachten annuleren. Sneltoets <ctrl>+<z>.</z></ctrl>
3	Opnieuw	Laatste opdracht of reeks opdrachten opnieuw toepassen. Sneltoets <ctrl>+<y>.</y></ctrl>
<mark>.</mark>	Borduurmotief invoegen	Gelijk aan Bestand > Borduurmotief invoegen.
	Illustraties invoegen	Gelijk aan Bestand > Illustraties invoegen.
	Eigenschappe n van object	Toegang tot eigenschappen van geselecteerde borduurobjecten of tot standaardeigenschappen als er niets is geselecteerd.

Overzichtsvenster

🔋 Kleurenfilm

Stansstempel

Steekeffecten toepassen op geselecteerde borduurobjecten, of standaardeffecten toepassen als er niets is geselecteerd.

Toegang tot opties voor werkruimte, zoals instellingen voor raster, borduurraam en scrollen.

Meeteenheden binnen de software wijzigen zonder de instellingen van het besturingssysteem te wijzigen.

Docker met overzichtsvenster weergeven/verbergen. Gebruiken om miniatuur van huidige design te zoomen en te pannen.

Docker voor kleurenfilm weergeven/verbergen. Gebruiken om volgorde van objecten en kleurenblokken in het design te wijzigen.

Docker voor stansstempel weergeven/verbergen. Vooraf gedefinieerde of aangepaste patronen gebruiken om een patroon van naaldpenetraties te maken.

met de rechtermuisknop voor instellingen.

Docker voor morphing-effect weergeven/verbergen. Objecten met getransformeerde contouren en steken maken.

Docker voor CutWork-rand weergeven/verbergen Gebruiken in combinatie met de werksets CutWork en StumpWork.

Werkbalk Beeld

Op deze werkbalk staan functies voor visualisatie van het design.

4	Artistieke weergave weergeven	Simulatie van gestikt borduurmotief weergeven/verbergen. Sneltoets <t>.</t>
-€3	Gedimde illustratie	Achtergronden dimmen om steken duidelijker weer te geven bij digitalisering.
114	Steken weergeven	Steken van borduurmotief weergeven/verbergen. Sneltoets <s>.</s>
Ø	Contouren weergeven	Contouren van objecten weergeven/verbergen. Steken uitschakelen zodat alleen contouren zichtbaar zijn. Sneltoets <l>.</l>
##	Naaldpunten weergeven	Naaldpunten in gestikt borduurmotief weergeven/verbergen. Sneltoets <.> (punt).

•	Connectors weergeven	Steken tussen borduurobjecten weergeven/verbergen. Sneltoets <shift>+<c>.</c></shift>
~~\$~~ 3	Bitmapillustraties weergeven	Bitmapillustraties in het design weergeven/verbergen. Sneltoets <d>.</d>
2	Vectorillustraties weergeven	Vectorillustraties in het design weergeven/verbergen, zoals illustraties uit CoreIDRAW ® . Sneltoets <shift>+<d>.</d></shift>
8	StumpWork	StumpWork-subdesigns in het design weergeven/verbergen.
▦	Applicatiestof weergeven	Stof/kleur van applicatieobjecten in het design weergeven/verbergen.
۵	Borduurraam weergeven	Borduurraam weergeven/verbergen. Klik met de rechtermuisknop voor instellingen.
	Sjabloon van borduurraam weergeven	Sjabloon van borduurraam weergeven/verbergen.
+++	Raster	Raster in werkruimte weergeven/verbergen Klik

Raster weergeven

70
مرم ما الماريم	u se e rereven la rereven de la			
weergeven	weergeven/verbergen. Klik met de rechtermuisknop voor instellingen.		Paletkleur toevoegen	Een kleur toevoegen aan het einde van het palet.
Werkgebied weergeven	Klik met de linkermuisknop om weergave van werkgebied in en uit te schakelen. Klik met de rechtermuisknop om het dialoogvenster Werkgebied		Paletkleur verwijderen	Een niet-gebruikte kleur verwijderen aan het einde van het palet.
			Niet-gebruikte kleuren verbergen	Alle niet-gebruikte kleuren in het palet weergeven/verbergen.
Quiltblok weergeven Quiltblok definiëren te op Klik met de linke om weergave va quiltblokken in e schakelen. Klik rechtermuisknop dialoogvenster (definiëren te op	definiëren te openen. Klik met de linkermuisknop om weergave van	enen. ermuisknop an en uit te met de p om het Quiltblok	Niet-gebruikte kleuren verwijderen	Alle niet-gebruikte kleuren in het palet verwijderen.
	quiltblokken in en uit te schakelen. Klik met de rechtermuisknop om het dialoogvenster Quiltblok		Gebruikte kleuren doornemen	Combinaties van gebruikte kleuren doornemen. Klikken met de rechter- of linkermuisknop.
Stekenspeler	Stitch-out simuleren om volgorde van borduurmotieven te controleren. Sneltoets <shift>+<r>.</r></shift>		Kleurenwiel	Toegang tot kleurenwiel om combinaties van gerelateerde kleuren te testen.
			Garen	Zoeken naar garen uit diverse tabellen, dit afstemmen en toewijzen voor gebruik.

Werkbalk Kleurenpalet

toepassen

Linialen en

Deze werkbalk bevat een palet met garenkleuren, plus functies voor het selecteren, toepassen en doornemen van kleuren.

Een kleur uit een bestaand Kleurenkiezer objecten selecteren en als huidige kleur instellen.

Linialen en hulplijnen in de

werkruimte

De huidige geselecteerde Huidige kleur paletkleur toepassen op borduurobjecten.

Werkbalk Steken

Huidiae kleur

Op deze werkbalk vindt u een groot aantal basistypen contour- en opvullingssteken, evenals artistieke of decoratieve steken. Verder bevat deze werkbalk steekeffecten die u aanvullend kunt toepassen. Klik op de pictogrammen om een steektype te selecteren.

made to create BERNINA

De huidige geselecteerde

paletkleur weergeven.

Klik met de rechtermuisknop om de eigenschappen te openen.

	Enkele contour	Eén rij met steken maken langs een gedigitaliseerde lijn. Ideaal voor contouren en details.
==	Drievoudige contour	Een bredere contour maken door elke steek drie keer te herhalen. Ideaal voor breder contouren of details.
8-8	Contour met structuur	Een dik-dun contour maken met afwisselend enkele en drievoudige steken voor een met de hand geborduurde look.
w	Contour met stiksteek	Traditionele randen met stiksteek maken. Oud, flexibel steektype dat ideaal is voor verfijnde contouren.
///	Contour met steelsteek	Traditionele randen of details met steelsteek maken, zoals stelen en wijnranken.
~	Contour met zigzagsteek	Smalle, open randen met een zigzageffect maken.
	Contour met satijnsteek	Bredere randen of kolommen met een gelijke breedte maken.
	Contour met verhoogde satijnsteek	Randen met verhoogde satijnsteek maken. Ideaal voor trapunto voor guilteffecten.

patroonsteek

Contour met

dekensteek

Opvullingen

Decoratieve opvulling

Smalle, open randen met het effect van een kam maken.

Decoratieve randen met patroonsteken maken. De naam is afgeleid van het zwart zijden garen dat traditioneel voor deze vorm van borduren werd gebruikt.

Decoratieve randen met patroonsteken maken. Geef de exacte grootte en afstand voor het patroon op.

Decoratieve randen met patroonsteken maken. Maak een keuze uit de bibliotheek met patronen.

Opvullingen met stiksteken maken voor grotere, onregelmatige vormen.

Opvullingen maken voor smalle vormen.

Oppervlakken met verhoogde satijnsteek maken. Ideaal voor belettering, of in combinatie met trapunto voor quilteffecten.

Artistieke opvullingen maken met de look van ononderbroken steken.

	Decoratieve opvulling met structuur	3D-patrooneffecten maken met opvullingssteken.
8	Opvulling met reliëf	Spiraalvormige steken maken vanuit het middelpunt van een object met opvulling.
າງກ	Contouropvulling	Steken maken die de contouren van het object volgen, waardoor een gebogen effect van licht en schaduw ontstaat.
222 222	Blackworkopvulling	Opvulling maken voor blackworkdesigns. De naam is afgeleid van het zwart zijden garen dat traditioneel voor deze vorm van borduren werd gebruikt.
	Opvulling met bolletjes	Opvulling met bolletjes maken, traditioneel wit-op-wit borduurwerk dat meestal wordt gemaakt met zwaar katoenen draad op wit linnen.
	Opvulling met kant	De look van kant maken met open rasterachtige patronen.
**	Patroonopvulling	Opvulling met decoratief patroon maken. Maak een keuze uit de

bibliotheek met patronen.

<u>SS</u>	Opvulling met stipplingsteek
<u>89</u>	Opvulling met stippling van steeksteken

Opvulling met

kruissteek

Opvulling met stippling van stiksteken

Werkbalk Effecten

Deze werkbalk bevat functies voor het maken van tal van artistieke effecten, zoals steken met textuur, gebogen steken en effecten met golven of 'morphing'.

₩	Onderlaag
	0

Rand met

textuur

Objecten verstevigen en stabiliseren door gebruik van een onderlaag.

Grove randen en schaduweffecten maken of wollige texturen nabootsen.

Automatische so hoeken ui

Verstek maken of afronding van hoeken in lijnobjecten met scherpe bochten in of uitschakelen. Kan per object worden in- en uitgeschakeld.

Geschikt voor een

gehele design.

rand

steelsteken.

contouren van

stiksteken.

Open patroonopvullingen maken met kruissteken.

standaardraster voor het

Opvullingen maken met stipplingsteken die meanderen binnen een

Opvullingen maken met dikkere stippling met contouren van

Opvulling maken met

dikkere stippling met

	Reliëf- borduurwerk	Koord voor reliëfborduurwerk toevoegen met de BERNINA vrije-handkoordvoet #43.
#	Opvulling met sterren	Radiale, kerende steken maken met de beschikbare steektypen. Steken worden gemaakt vanaf de buitenkant naar het geometrische middelpunt. Middelpunt kan worden verplaatst.
***	Opvulling met golven	Steken met contour maken lang een gedigitaliseerde hulplijn. De dichtheid van de steken blijft gelijk.
*	Elastische decoratieve opvulling	Decoratieve opvullingspatronen maken die de steekhoeken volgen en worden geschaald op basis van de breedte van het object. Klik met de rechtermuisknop voor instellingen.
	3D alobe-effect	Steken met contour maken om een 3D look te bereiken. Maak een keuze uit de bibliotheek

Werkbalk Transformeren

Deze werkbalk bevat alle functies die u nodig hebt voor het selecteren, schalen en spiegelen van designs en het aanpassen van de vorm

met patronen.

ervan en voor het draaien van borduurramen in **Borduur modus**.

45° rechtsom

draaien

Klik om objecten te selecteren of sleep een selectiekader om objecten die u wilt selecteren. Onregelmatige gebieden of

vormen selecteren. Klik op referentiepunten om deze te markeren.

De vorm van geselecteerde borduurmotief- en beletteringsobjecten wijzigen.

Geselecteerde objecten met intervallen van 10% vergroten/verkleinen. Steken worden automatisch opnieuw berekend.

Een of meer geselecteerde objecten in horizontale of verticale vlakken spiegelen.

Geselecteerde objecten met intervallen van 45° rechtsom of linksom draaien.

7 0

Geselecteerde objecten met een opgegeven aantal graden (positief of negatief) draaien.

Geselecteerde objecten met een opgegeven aantal graden (positief of negatief) schuin maken.

		1
Position X:	-19.38	mm
Position Y:	16.04	mm

Width:	102.58	mm
Height:	102.58	mm

100.00 100.00

Geef specifieke instellingen op voor een nauwkeurige positionering van geselecteerde objecten. Gebruiken in combinatie met linialen & hulpliinen.

Objecten of gehele design schalen met een exacte breedte of hoogte of een percentage.

Gebruik de knop Hoogte-breedteverhouding om de verhoudingen te behouden.

15° linksom draaien Borduurraam 15° rechtsom draaien

10

Borduurraam Het borduurraam en/of de sjabloon van het borduurraam, of de geselecteerde borduurramen in de modus Meerdere borduurramen, linksom of rechtsom draaien met intervallen van 15°

> Het borduurraam en/of de sjabloon van het borduurraam, of de aeselecteerde borduurramen in de modus Meerdere borduurramen. linksom of rechtsom draaien met het opgegeven aantal graden (positief of negatief).

Werkbalk Doornemen

Deze werkbalk bevat functies voor het controleren van de volgorde van borduurmotieven in een design. Controle is mogelijk door het doornemen van steken, kleuren of objecten.

N.	Selecteren tijdens doornemen	Inschakelen om steken, objecten of kleuren te selecteren bij het doornemen van een design.
◀	Achterwaarts doornemen	Een design in achterwaartse richting doornemen.
	Voorwaarts doornemen	Een design in voorwaartse richting doornemen.
5 V)	Springen per object	Naar het vorige of volgende object in het design gaan. Gebruiken in combinatie met de knoppen Volgende/Vorige.
T.	Springen per kleur	Naar het vorige of volgende kleurenblok in het design gaan. Gebruiken in combinatie met de knoppen Volgende/Vorige.
*	Springen naar begin/einde	Naar het begin of einde van het design gaan. Gebruiken in combinatie met de knoppen Volgende/Vorige.

Werkbalk Zoomen

Deze werkbalk bevat functies voor het zoomen en pannen van designs. Andere vooraf gedefinieerde instellingen voor zoomen zijn beschikbaar via het menu Beeld.

Coomen 1:1

Design op werkelijke grootte weergeven. Sneltoets <1>.

passend te maken

Zoomen om Gehele design in de werkruimte weergeven. Sneltoets <0>.

Klik met de linkermuisknop voor inzoomen, met de rechtermuisknop voor uitzoomen

🕽 Zoomen

100	Ŧ
To Fit	
To Selected	
To Hoop	
50	
75	
100	
104	
150	
200	
500	
1000	
2000	

Pannen

of sleep om een 'zoomvak' te maken. Sneltoets <B>. Zoomfactor: Selecteer een vooraf ingestelde zoomfactor in de keuzelijst of typ een zoomfactor en druk op Enter. Mogelijke vooraf gedefinieerde factoren

- zijn: • Passend maken
- Inzoomen op geselecteerde
- Inzoomen op artikel
- Inzoomen op borduurraam

Pannen in de werkruimte door te slepen. Handig bij gebruik van een hoge zoomfactor. Sneltoets <P>.

Werkbalk Kleurenfilm

Deze werkbalk is beschikbaar in de docker **Kleurenfilm** in de modus **Borduur modus**.

Werksets Borduur modus

De werkruimte **Borduur modus** bevat een gebied met speciale **werksets** dat permanent

links van de werkruimte is gedockt. De werksets zijn als volgt ingedeeld...

Werkset Bewerken

Deze werkset bevat alle functies die u nodig hebt voor het bewerken van borduurmotieven in de modus **Borduur modus**.

+	Openingen toevoegen	Gaatjes maken in opgevulde objecten.
-	Gaatjes verwijderen	Gaatjes verwijderen uit geselecteerde objecten.
Ø	Steekhoeken toevoegen	Steekhoeken toevoegen aan gesloten objecten met of zonder gaatjes. Klik met de rechtermuisknop voor instellingen.
N	Steekhoeken verwijderen	Steekhoeken verwijderen uit gesloten objecten met keersteken.
0	Dubbele uitvoering	Contouren sterker maken door in tegengestelde richting ten opzichte van het origineel te stikken. Sneltoets <ctrl>+.</ctrl>
9	Blackworkuitvo ering	Geselecteerde contouren automatisch toepassen voor een efficiënte stitch-out.
*	Vertakking	Geselecteerde borduurobjecten automatisch in volgorde zetten en groeperen. Sneltoets <i>.</i>
	Dichtstbijzijnde samenvoeging toepassen	Geselecteerde objecten op het dichtstbijzijnde punt samenvoegen. Dichtstbijzijnde samenvoeging opnieuw toepassen na bewerken. Sneltoets <.I>

Gaatjes vullen

Contouren &

achtergrond

Contouren met

Quilt

trapunto

Opsplitsen

Overlappingen

verwijderen

Lassen

Mes

Steek

bewerken

maken

verschuivingen

Gemengde steken in geselecteerde objecten maken.

Gaatjes in geselecteerde objecten vullen met huidige steektype.

Contouren en verschuivingen van elk willekeurig type maken voor elk willekeurig borduurobject, geopend of gesloten.

'Echo' quiltingblokken maken.

Gebruiken in combinatie met verhoogde satijnsteek voor borduurwerk voor een verhoogde gequilte look.

Monogrammen, applicaties, belettering en blackworkuitvoeringen opsplitsen in afzonderlijke objecten om te bewerken.

Ongewenst borduurwerk uit onderliggende objecten of belettering verwijderen.

Geselecteerde overlappende objecten samenvoegen tot één 'afgevlakt' object.

Objecten knippen langs een gedigitaliseerde lijn, met behoud van instellingen en kleuren in de resultaten.

De steekcursor op het geselecteerde invoegpunt plaatsen. Sneltoets <E>.

78

Werkset Automatisch digitaliseren

Deze werkset bevat alle functies die nodig zijn voor het automatisch digitaliseren van illustraties in de modus Borduur modus.

- 	Illustraties invoegen	Gelijk aan Bestand > Illustraties invoegen.
女	Achtergrond bijsnijden	Werkbalk Bijsnijden openen om illustratie bij te snijden voor gebruik met automatisch digitaliseren.
***	Bitmap aanpassen	Effecten, helderheid en contrast van afbeelding aanpassen als voorbereiding op automatisch digitaliseren.
Ø	Bitmap retoucheren	Afbeeldingen in een extern grafisch programma bewerken.
	Kleur PhotoStitch	Foto's en andere bitmapillustratie automatisch omzetten in multi-color borduurmotieven.
#	PhotoSnap	Automatisch rijen met satijnsteken in één kleur maken van foto's en andere bitmapillustraties.
*	Bitmap voorbereiden	Bitmapillustraties voorbereiden voor automatisch digitaliseren.
٨	Automatisch digitaliseren	Voorbereide bitmapillustraties automatisch digitaliseren.
3	Direct automatisch digitaliseren	Bitmapillustraties direct automatisch digitaliseren.
*	Toverstafje	Gebieden met opvulling in bitmapillustraties automatisch digitaliseren.

		-
2	Toverstaf voor opvulling zonder gaatjes	Grote vorme digitaliseren stiksteek, w worden gen
K	Toverstof voor middenlijn	Middenlijner digitaliseren contourstek
	Methode voor kleurenvergeli jking	Kleuren in a het kleuren automatisch actuele tabe

Toverstaf voor Smalle kolomvormen in illustraties digitaliseren met een satijnsteek.

> en in illustraties met opvulling met aarbij gaatjes egeerd.

n in illustraties met en.

afbeeldingen aan palet toewijzen of n afstemmen op ellen

Werkset Digitaliseren

digitaliseren

van blok

Deze werkset bevat alle functies die nodig zijn voor het handmatig digitaliseren van borduurmotieven in de modus Borduur **modus**. Klik met de rechtermuisknop om de eigenschappen te openen.

ম	Geopend object	Geopende borduurobjecten digitaliseren.
★	Gesloten object	Gesloten borduurobjecten digitaliseren.
₽ 2	Geopende vrije hand	Contouren van borduurmotieven op het scherm tekenen in het huidige steektype.
•	Gesloten vrije hand	Gesloten borduurmotieven op het scherm tekenen in het huidige steektype, zowel contour als opvulling.
A	Blok	Kolommen digitaliseren met keersteken.

0	Ellips	Borduurobjecten in de vorm van een ellips of cirkel digitaliseren.
	Rechthoek	Borduurobjecten in de vorm van een rechthoek of vierkant digitaliseren. Druk op <ctrl> voor inperkingen.</ctrl>
0	PunchWork	Viltobjecten en designs maken voor gebruik met de BERNINA Punch Tool met roterende grijper.
Î	Knoopsgat	Eén enkel knoopsgat digitaliseren met alle benodigde steken.
000	Knoopsgaten	Eén reeks knoopsgaten digitaliseren met alle benodigde steken.
*	Patroonstempel	Afzonderlijke patronen in het design opnemen. Maak een keuze uit de bibliotheek met patronen.
Ý	Steekmarkering	Ter referentie een markering invoegen bij elke gewenste hoek en op elke gewenste positie.
$\oplus$	Grafische markering invoegen	Een grafische markering invoegen als weergave van stickers die op de stof zijn aangebracht om de locatie en de afdrukstand aan te geven.

Instellingen voor Vrije hand

Als functies voor **Vrije hand** zijn ingeschakeld, verschijnt de werkbalk **Instellingen voor Vrije hand**.

> Met de optie 'Vloeiend maken' kunt u een percentage invoeren om aan te geven in hoeverre de vloeiende contour het origineel volgt.

Gebruik de optie 'Hulplijnen weergeven' om de hulpcursor voor digitaliseren met de vrije hand in of uit te schakelen. Hiermee hebt u meer controle over tekenen uit de vrije hand dan met de standaardcursor.

1.00 **C** mm Gebruik de optie 'Hulplijn voor straal van binnenste cirkel' om de grootte van de middencirkel van de hulplijn voor digitaliseren met de vrije hand te definiëren.

Gebruik de optie 'Aantal hulpcirkels' om het aantal cirkels in de vrij-handcursor in te stellen. Als de binnenste cirkel een straal van 2 mm heeft, bedraagt de afstand tot elke aanvullende hulpcirkel eveneens 2 mm.

Werkset Belettering/monogrammen maken

1 ‡

De werkset **Belettering/monogrammen maken** bevat alle functies die nodig zijn om snel en eenvoudig belettering van topkwaliteit te maken. BERNINA V9 biedt een groot aantal schaalbare lettertypestijlen en decoratieve

Werksets Borduur modus

Werkset CutWork/StumpWork	
Werkset CutWork/StumpWork	

De werkset CutWork/StumpWork bevat alle functies die nodig zijn om CutWork-gaatjes en -onderdelen helemaal opnieuw te maken.

objecten om te bewerken. Objectvormen exporteren naar een SVG- of EXP-bestand voor snijmachine of BERNINA borduurmachine met CutWork-functie.

Een CutWork-rand

digitaliseren.

genereren op basis van

geselecteerde objecten. Een eenvoudige open snede

in stof in het borduurraam

afzonderlijke componenten en efficiënte stitch-out.

onderliggende objecten of belettering verwijderen. Ongewenst borduurwerk uit

Ongewenst borduurwerk uit

onderliggende applicatieobjecten

verwijderen.

Applicatie opsplitsen in opnieuw combineren of de volgorde wijzigen voor

Monogrammen, applicaties, belettering en blackworkuitvoeringen opsplitsen in afzonderlijke

Snijbestand exporteren

Overlappingen

Overlappingen

van applicaties

verwijderen

Applicatie

combineren

Opsplitsen

CutWork-rand

toevoegen

Open snede

digitaliseren

verwijderen

borduurlettertypen in tal van kleuren, dus er is keuze in overvloed.

Α	Belettering	Geborduurde belettering direct op het scherm maken.
٠	Monogrammen maken	Gepersonaliseerde monogrammen maken met behulp van een selectie van vooraf gedefinieerde stijlen, randen en decoraties.
Å	Collectie met toetsen- borddesigns	Docker Collectie met toetsenborddesigns weergeven/verbergen. Hiermee kunt u collecties met toetsenborddesigns maken, bewerken en beheren.

Werkzet Applicatie

Deze werkset bevat functies voor het maken van gesloten-object applicaties, gedeeltelijk dekkende applicaties en open-object applicaties.

#	Applicatie digitaliseren	Gesloten-object applicatie digitaliseren met alle benodigde steken.
¢	Applicatie met gaatjes digitaliseren	Gesloten-object applicatie digitaliseren met alle benodigde steken met meerdere contouren.
्रि	Converteren naar applicatie	Geselecteerde gesloten objecten converteren naar afzonderlijke applicatie-elementen.
⇙	Geavanceerde applicatie	Open-object applicatie genereren vanuit een of meer

bronobjecten.

ŝ

0

f

þ

Į

8

P	Gesloten snede digitaliseren	Een eenvoudige gesloten snede in stof in het borduurraam digitaliseren.	De zijn var
P	Onderdeel digitaliseren	Een uitgeknipt onderdeel in stof in het borduurraam digitaliseren, samen met het bijbehorende borduurwerk.	Ċ
<u>*</u>	Gaatje digitaliseren	Een gaatje in stof in het borduurraam digitaliseren, samen met het bijbehorende borduurwerk.	Q
-	Draadlijn digitaliseren	Een draadlijn maken met een gedigitaliseerde contour en huidige instellingen.	Q
	Converteren naar CutWork-rand	Geselecteerde objecten converteren naar een CutWork-rand.	We
1	Gesloten rand knippen	Een gesloten CutWork-rand knippen en een opening vrijlaten voor draaduiteinden.	Dez om hor
Þ	Knoopsgatsleuf knippen	Een kniplijn genereren voor geselecteerde knoopsgaten.	.1
	Selectie combineren	Kniplijnen van geselecteerde CutWork-objecten combineren voor optimaal knippen.	•
	Combinatie opheffen	De optie 'Selectie combineren' ongedaan maken.	•

De werkset bevat ook alle functies die nodig zijn voor het maken van StumpWork op basis van CutWork-objecten.

made to create BERNINA

StumpWork- subdesign maken	StumpWork-subdesign maken op basis van geselecteerde objecten met borduurwerk binnen een CutWork-rand.
StumpWork-	Geselecteerd
subdesign	StumpWork-subdesign
openen	bekijken en bewerken.
StumpWork-	StumpWork-subdesign
subdesign	opslaan als afzonderlijk
exporteren als	designbestand.
	StumpWork- subdesign maken StumpWork- subdesign openen StumpWork- subdesign exporteren als

Werkset Spiegelen en samenvoegen

Deze werkset bevat alle functies die nodig zijn om geselecteerde borduurobjecten verticaal en horizontaal te dupliceren en te transformeren.

•	•	Horizontaal spiegelen en samenvoegen	Horizontaal dupliceren en spiegelen en overlappende objecten samenvoegen (optioneel).
	<del> </del>	Verticaal spiegelen en samenvoegen	Verticaal dupliceren en spiegelen en overlappende objecten samenvoegen (optioneel).
	#	Horizontaal en verticaal spiegelen en samenvoegen	Geselecteerde objecten dupliceren en spiegelen rond een middelpunt.

• • • •	Matrix	kleurenblokken automatisch wijzigen voor efficiënte stitch-outs van meerdere designs.		Lay-out uitgelijnd op rechthoekige	
	Reflectie	Objecten of design dupliceren en spiegelen. Gebruik deze functie voor het maken van decoratieve randen.		werkgebied Lay-out	
•••	Rijen Kolommen	Aantal rijen en kolommen definiëren dat nodig is voor Matrix of Reflectie.		cirkelvormig werkgebied	
÷	Krans	Geselecteerde objecten dupliceren rond een centrale as. Duplicaten vastleggen op de werkbalk met instellingen voor spiegelen en samenvoegen.		Automatisch centreren op werkgebied	
8 *	+	Aantal punten voor de krans invoeren. Bij het invoeren van een even getal wordt Alternatief spiegelen geactiveerd.		definiëren Lay-out uitgelijnd op	
Werkset Lay-out				rechthoekige hoeken van	
Met de werkset Lay-out kunt u meerdere borduurmotieven of designelementen				Automatisch	

Designs, zoals badges,

dupliceren en de volgorde van

rangschikken of stof, kleding of een artikel zoals een tafelkleed.

centreren op 5,5 quiltblok

Automatisch kopieën van geselecteerde objecten maken in elke hoek van het werkgebied in de lay-out.

made to create **BERNINA**

Automatisch kopieën van geselecteerde objecten d maken (met een opgegeven aantal herhalingen) rond het middelpunt van het werkgebied.

Geselecteerde objecten automatisch verplaatsen naar het middelpunt van het werkgebied.

Het dialoogvenster 'Werkgebied definiëren' openen om een rechthoekig of cirkelvormig werkgebied met een bepaalde grootte te definiëren.

Automatisch kopieën van geselecteerde objecten maken in elke hoek van het quiltblok in de lay-out.

Geselecteerde objecten automatisch verplaatsen naar het middelpunt van het quiltblok.

Automatisch aanpassen aan guiltblok Geselecteerde objecten automatisch aanpassen aan guiltblok.

Het dialoogvenster 'Quiltblok definiëren' openen om een quiltblok met een bepaalde grootte en een bepaald middelpunt te definiëren.

Werkset Rangschikken

Deze werkset bevat alle functies die u nodig hebt om objecten in de modus **Borduur modus** nauwkeurig uit te lijnen en te verdelen.

Groeperen	Meerdere objecten combineren tot één selecteerbare groep met objecten.
Groepering opheffen	Groep splitsen in afzonderlijke objecten.
Vergrendelen	Geselecteerde objecten op hun positie vergrendelen ter beveiliging.
Alles ontgrendelen	Alle vergrendelde objecten ontgrendelen om de beveiliging op te heffen.
Links uitlijnen	Uitlijnen op linkerranden van geselecteerde objecten.
Middelpunten verticaal uitlijnen	Verticaal uitlijnen op middelpunten van geselecteerde objecten.
Rechts uitlijnen	Uitlijnen op rechterranden van geselecteerde objecten.
Eoven uitlijnen	Uitlijnen op bovenranden van geselecteerde objecten.

₽	Middelpunten horizontaal uitlijnen	Horizontaal uitlijnen op middelpunten van geselecteerde objecten.
	Onder uitlijnen	Uitlijnen op onderranden van geselecteerde objecten.
₽	Middelpunten uitlijnen	Uitlijnen op middelpunten van geselecteerde objecten.
70	Gelijkmatig uitvullen in de breedte	Drie of meer geselecteerde objecten gelijkmatig horizontaal verdelen.
□ - -	Gelijkmatig omlaag uitvullen	Drie of meer geselecteerde objecten gelijkmatig verticaal verdelen.

Werkset Meerdere borduurramen

Met de werkset **Meerdere borduurramen** kunt u handmatig of automatisch meerdere borduurramen instellen voor grote designs.

Borduurraam selecteren

Automatisch borduurramen toevoegen

Splitsingslijn toevoegen

Voorbeeld van borduurramen weergeven Eigenschappen van een borduurraam weergeven.

Automatisch borduurramen toevoegen om het gehele design te bedekken.

Een of meer hulplijnen in een lay-out met meerdere borduurramen digitaliseren om objecten te splitsen tussen borduurramen.

Verdeling van objecten en registratiemarkeringen berekenen voor bepaalde posities van borduurramen. Miniaturen in docker weergeven. Klik om elk borduurraam te bekijken.

7	Borduurramen berekenen	Borduurramen bereken die voortvloeien uit huidige lay-out.
≫	Opties voor meerdere borduurramen	Toegang tot werkruimte-opties voor meerdere borduurramen.
Ð	Borduurraam toevoegen	Een nieuw borduurraam toevoegen aan een lay-out met meerdere borduurramen.
×	Borduurraam verwijderen	Geselecteerd borduurraam verwijderen uit een lay-out met borduurramen.
Ħ	Borduurraam rechts toevoegen	Een nieuwe borduurraam rechts van het geselecteerde borduurraam toevoegen. Er is een overlapping van 10 mm tussen de naaigebieden mogelijk.
ŧ	Borduurraam links toevoegen	Een nieuwe borduurraam links van het geselecteerde borduurraam toevoegen. Er is een overlapping van 10 mm tussen de naaigebieden mogelijk.
Ð,	Borduurraam onder toevoegen	Een nieuw borduurraam onder het geselecteerde borduurraam toevoegen. Er is een overlapping van 10 mm tussen de naaigebieden mogelijk.
Ð	Borduurraam boven toevoegen	Een nieuw borduurraam boven het geselecteerde borduurraam toevoegen. Er is een overlapping van 10 mm tussen de naaigebieden mogelijk.

	4 borduurramen
•+•	rondom
	toevoegen
	8 borduurramen
+	rondom
	toevoegen
÷	rondom toevoegen

4/8 borduurramen genereren rond de omtrek van een geselecteerd borduurraam. Er is een overlapping van 10 mm tussen de naaigebieden mogelijk.

Werkset Toepassingen

Naast CorelDRAW® biedt BERNINA V9 een aantal ondersteunende toepassingen die kunnen worden gestart via de werkset **Toepassingen**.

× × ×××	Kruissteek	BERNINA kruissteek direct starten vanuit BERNINA V9.
	Quilter	BERNINA Quilter starten vanuit BERNINA V9.

Functies van Borduurbibliotheek

Met de geïntegreerde **Borduurbibliotheek** kunt u efficiënt borduurmotieven bekijken en beheren. Deze herkent alle bestandsindelingen van designs die door de software worden gebruikt.

Werkbalk Standaard (Designs beheren)

De werkbalk **Standaard (Designs beheren)** bevat standaardfuncties van Windows voor het openen van bestanden en voor kopiëren/plakken.

	Nieuw leeg design	Een leeg design maken. Sneltoets <ctrl>+<n>.</n></ctrl>
	Design openen	Een bestaand design openen. Sneltoets <ctrl>+<o>.</o></ctrl>
Ċ	Recente designs openen	Een van de recent gebruikte designs openen.
×	Knippen	Selectie knippen en op het klembord neerzetten. Sneltoets <ctrl>+<x>.</x></ctrl>
Â	Kopiëren	Selectie kopiëren en op het klembord neerzetten. Sneltoets <ctrl>+<c>.</c></ctrl>
ß	Plakken	Inhoud van het klembord in de werkruimte plakken. Sneltoets <ctrl>+<v>.</v></ctrl>

Werkbalk Beeld (Designs beheren)

De werkbalk **Beeld (Designs beheren)** bevat functies waarmee u snel designs in uw bedrijfsnetwerk kunt zoeken en sorteren.

•	Lay-out	Navigatievenster, detailvenster en/of voorbeeldvenster weergeven/verbergen.
Â	Collectie met toetsenbordde signs	Docker Collectie met toetsenborddesigns weergeven/verbergen. Hiermee kunt u collecties met toetsenborddesigns maken, bewerken en beheren.
	Weergave wijzigen	Huidige weergave van lijsten met designs wijzigen.
	Groeperen op	De huidige lijst met designs groeperen op een geselecteerde eigenschap en sorteervolgorde.
	Sorteren op	De huidige lijst met designs sorteren op een geselecteerde eigenschap en sorteervolgorde.
	Weergeven	De huidige lijst met designs filteren op bestandstype.
	Zoeken	Designs filteren op basis van opgegeven zoekcriteria, zoals bereik van steken.
ful	Oplopend sorteren	Designs oplopend of aflopend
h4	Aflopend sorteren	sorteren.

Werkset Designs bewerken

Met de werkset **Designs beheren** is het mogelijk om alle borduurmotieven op uw systeem te zoeken, te sorteren en te doorbladeren.

Nieuw(e) design(s) maken

	Nieuw van selectie	op basis van een of meer designs die zijn geselecteerd in Borduurbibliotheek.
Þ	Selectie openen	Een of meer designs openen die zijn geselecteerd in Borduurbibliotheek.
	Geselecteerde designs converteren	Design dat in Borduurbibliotheek is geselecteerd, converteren naar andere bestandstypen.
Sì	Geselecteerd design borduren	Design borduren dat is geselecteerd in Borduurbibliotheek.
٩	Geselecteerd design verzenden naar BERNINA wifi-apparaat	Geselecteerd design verzenden naar een benoemd BERNINA wifi-apparaat.
ē,	Selectie afdrukken	Design afdrukken dat is geselecteerd in Borduurbibliotheek.
 ,	Selectie afdrukken naar catalogus	Geselecteerde designs afdrukken naar een catalogus.

₽	Lijst met designs exporteren	e
		e
		Z
		i.

Zoeken naar borduurmotieven

Map toevoegen aan bibliotheek

Map verwijderen uit bibliotheek Een TXT- of CSV-bestand exporteren met een lijst met de zichtbare designbestanden en de eigenschappen ervan.

Zoeken op de computer of in het netwerk naar mappen met borduurmotieven om toe te voegen aan Borduurbibliotheek.

Map toevoegen aan Borduurbibliotheek om sneller zoeken en filteren mogelijk te maken.

Map verwijderen uit Borduurbibliotheek. Hiermee wordt alleen de koppeling vanuit de bibliotheek verwijderd.

Sneltoetsen

In BERNINA V9 selecteert u opdrachten net zoals in andere MS Windows®-toepassingen: via menu's of werkbalken. Voor veelgebruikte opdrachten zijn sneltoetsen beschikbaar.

Toetsencombinaties

Als u een sneltoets of toetsencombinatie wilt gebruiken, drukt u op een wijzigingstoets in combinatie met een lettertoets. Als u bijvoorbeeld **Ctrl** (Control) ingedrukt houdt en op `c' drukt, wordt de huidige selectie (tekst, afbeeldingen, enzovoort) naar het klembord gekopieerd. Dit wordt ook wel de toetsencombinatie (of sneltoets) **Ctrl+C** genoemd.

Conversie van Windows naar Mac

Toetsencombinaties zijn enigszins verschillend op de Mac en de pc. Als u de sneltoetsen van Windows kent en regelmatig gebruikt, moet u uw vingers een beetje opnieuw trainen. Voor een combinatie van Control + toets in Windows, wordt op de Mac meestal Command + toets gebruikt. De meeste favoriete sneltoetsen werken prima met deze aanpassing. Hieronder staan de sneltoetsen op een rijtje:

Windows	Мас
Control (Ctrl)	Command (meestal); Control
Alt	Option
Windows / Start	Command / Apple
Backspace	Backspace
Delete	Delete

Windows	Мас
Shift	Shift
Enter	Enter
Return	Return

Let op: Standaard MS Windows®

Alt-sneltoetsen zijn van toepassing. Gebruik de **Alt**-toets in combinatie met de letter die in het menu is onderstreept. Druk twee keer op **Esc** om een bewerking te annuleren.

Algemene functies

Bewerking	Sneltoets
Opdracht annuleren	Esc
Programma afsluiten	Alt + F4
Bestaand design openen	Ctrl)+O
Design afdrukken	Ctrl)+P
Design opslaan	Ctrl)+S
Nieuw design starten	Ctrl)+N

Designs weergeven

Bewerking	Sneltoets	Of
Huidige steek centreren	0	F6
Meten	M	
Scherm vernieuwen	R	F4
Naaldpunten weergeven	. (punt)	

made to create BERNINA

Bewerking	Sneltoets	Of
Eerdere weergave weergeven	V	F5
Alleen geselecteerde objecten weergeven	Shift)+S	
Zoomen om passend te maken	0 (nul)	F2
Connectors weergeven/verbergen	Shift + C	
Afbeeldingen weergeven/verbergen	D	
Vectoren weergeven/verbergen	Shift + D	
Pannen	Ρ	
Werkelijke weergave in-/uitschakelen	Τ	
Zomen (vak)	B vervolgen s ➡	F8
Zoomfactor	F	F3
Inzoomen met factor 2	Ζ	🖱 wieltje
Uitzoomen met factor 2	Shift + Z	F10
Zoomen naar 1:1 schaal (100%)	1	
Verticaal scrollen	Alt + wie	ltje
Horizontaal scrollen	Ctrl)+ wie	ltje

Objecten selecteren

Bewerking	Sneltoets
Functie Object selecteren activeren	0
Volgende object toevoegen aan selectie	Ctrl)+Tab

Bewerking	Sneltoets
Vorige object toevoegen aan selectie	Ctrl)+Shift)+ Tab
Selectie van alle objecten opheffen	Esc of X
Een bereik van objecten selecteren	Shift +
Alle objecten selecteren	Ctrl + A
Meerdere objecten selecteren	Ctrl +
Volgende object selecteren	Tab≒
Onderliggende object selecteren	2+
Vorige object selecteren	Shift + Tab≒

Designs bewerken

Bewerking	Sneltoets
Laatste invoerpunt verwijderen	* Here Bksp
Digitalisering van een object voltooien	* Enter - Of Spacebar
Onderlaag in-/uitschakelen	U
Dialoogvenster Belettering weergeven	A
Opdracht Opnieuw	Ctrl)+Y
Opdracht Ongedaan maken	Ctrl)+Z
Selectie knippen	Ctrl)+X
Selectie kopiëren	Ctrl)+C
Selectie plakken	Ctrl)+V
Selectie dupliceren	Ctrl)+D
Selectie klonen	
Contour benadrukken (dubbele uitvoering)	Ctrl + B
Vertakking toepassen	I
* Alleen BERNINA DesignerPlus	

Bewerking	S	neltoets	
Selectie verwijderen Delete		Doornemen	
* Alleen BERNINA Desi	gnerPlus		
Steekvolgorde w	veergeven		Naar vorige geselecteerde object
Doornomon	Sneltoets		Naar einde van een design
Doomemen	Toetsenbord	Numeriek toetsenblok*	Naar begin van een design
1 segment achteruit	Ctrl +		* Num Lock UIT † Func
1 segment vooruit	Ctrl)+→		Digitalicaring 8
1 steek achteruit	† -	4	Digitalisering &
1 steek vooruit	† →	6	Bewerking
10 steken achteruit	† †	8	Laatste invoerpunt
10 steken vooruit 100 steken	† ↓	2	Digitalisering van ee voltooien
achteruit		_	Onderlaag in-/uitsch
100 steken vooruit		+	Dialoogvenster Bele
Steek-speler activeren	Shift + R		* Alloon BEDNINA Dos
Naar volgende kleur	PageDown	9	Objecten en stel
Naar volgende object	Ctrl)+T		
Naar volgende	Tab		Bewerking
geselecteerde object			Geselecteerde desi verschuiven
Naar vorige kleur	Page Up	3	Een object horizont
Naar vorige object	Shift + T		verticaal verplaatse
* Num Lock UIT + Func	tie Object selecteren	UIT	† Gebruik Alt+slepen all

	Sneltoets		
Doornemen	Toetsenbord	Numeriek toetsenblok*	
Naar vorige geselecteerde object	Shift + Tab -		
Naar einde van een design	End	1	
Naar begin van een design	Home	7	
* Num Lock UIT † Functie	e Object selecteren	UIT	

belettering

Bewerking	Sneltoets
Laatste invoerpunt verwijderen	* ←Bksp
Digitalisering van een object voltooien	* Enter - Of Spacebar
Onderlaag in-/uitschakelen	U
Dialoogvenster Belettering weergeven	A
* Alleen BERNINA DesignerPlus	

ken manipuleren

Bewerking	Sneltoets of klikken
Geselecteerde designs verschuiven	$\uparrow \downarrow \leftarrow \rightarrow$
Een object horizontaal of verticaal verplaatsen	Het object slepen
† Gebruik Alt+slepen alleen voor BEF Quilter	RNINA Quilter * BERNINA

Bewerking	Sneltoets of klikken
De verhoudingen van een object behouden bij het aanpassen van de grootte	† Shift+∰ Hoekgreep slepen
Vorm van geselecteerd object wijzigen	H
Type knooppunt voor wijzigen van vorm aanpassen	+Space Knooppunt voor wijzigen van vorm selecteren en op spatiebalk drukken
Geselecteerde objecten groeperen	Ctrl)+G
Groepering van geselecteerde objecten opheffen	Ctrl)+U
Niet-gegroepeerde objecten opnieuw groeperen	* Ctrl)+R
Geselecteerde objecten vergrendelen	K
Geselecteerde objecten ontgrendelen	Shift) + K
Object naar voorgrond	* Shift + Page Up
Object naar voren halen	* Page Up
Object naar achtergrond	* Shift + PageDown
Object naar achteren zetten	* PageDown
Steek bewerken activeren	E
† Gebruik Alt+slepen alleen voor B Quilter	ERNINA Quilter * BERNINA

Systeemsneltoetsen

Hieronder vindt u een lijst met veelgebruikte Windows-sneltoetsen en het equivalent ervan op een Mac-systeem.

Actie	Windows	Мас
Achterwaarts verwijderen	Backspace	Delete
Gehele scherm vastleggen op klembord	Print Screen	Command + Control + Shift + 3
Voorste scherm vastleggen	Alt + Print Screen	Command + Shift + 3
Huidige venster sluiten	Control + W	Command + W
Een bestand/map kopiëren	Control + slepen-pictogr am	Option + slepen-pictogr am
Kopiëren naar klembord	Control + C	Command + C
Een alias of snelkoppeling maken	Klik met de rechtermuiskn op en selecteer Snelkoppeling maken	Command + L
Knippen naar klembord	Control + X	Command + X
Een dialoogvenster sluiten zonder wijzigingen op te slaan	Escape	Escape
Zoeken	Control + F	Command + F

Actie	Windows	Мас	Actie	Windows	Мас
Sluiten van een vastgelopen toepassing afdwingen	Control + Alt + Delete	Command + Option + Escape	Meerdere items in een lijst selecteren (niet aaneengesloten)	Control + klikken op elk item	Command + klikken op elk item
Voorwaarts verwijderen	Delete	Delete (druk voor Mac-notebook s op Function (fn) en Delete)	ltems naar prullenbak verplaatsen	Delete	Command + Delete
			E-mail verzenden/ontvang	Control + K	Command + K
Info of	Alt + Enter	Command + I	en		
eigenschappen van item ophalen			Systeem afsluiten	Windows + U + U	Command + Option +
Huidige gebruiker	Windows + L	Command +			Control + Eject
afmelden		Shift + Q	Overschakelen	Control + F6	Command + ~
Venster maximaliseren	Control + F10	Geen	naar volgende venster		(tilde)
Vensters minimaliseren	Windows + M	Command + M	Overschakelen naar vorige venster	Control + Shift + F6	Command + Shift + ~ (tilde)
Nieuwe map	Control + N	Command + Shift + N	Schakelen tussen geopende	Alt + Tab	Command + Tab
Bestand openen	Control + O	Command + O	toepassingen		
Klembord plakken	Control + V	Command + V	Speciale tekens	Alt + toets	Option + toets
Afdrukken	Control + P	Command + P		Control 7	Command
Een programma	Alt + F4	Command + Q	Ongedaan maken	Control-Z	Command-
afsluiten/sluiten			Mac-omgeving o	op virtuele ma	achines
De naam van een bestand/map wijzigen	ltem selecteren + F2	ltem selecteren + Enter	Als u BERNINA V9 uitvoert in een Mac-omgeving op een virtuele machine (VI werken sneltoetsen misschien niet zoals S verwacht.		
Bestand opslaan	Control + S	Command + S			

Alle items Control + A Command + A selecteren

verwacht. Lion gebruikt meer sneltoetsen dan Snow Leopard, vooral voor **LaunchPad** en **Mission Control**. In de laatste functie zijn **Ctrl** pijl-links en **Ctrl** pijl-rechts standaard toegewezen. Als

Parallelle voorkeuren / Toetsenbord /

Snelkoppelingen voor Mac OS X-systeem is ingeschakeld, worden met de bovenstaande combinaties Mission Control-functies gestart, zelfs binnen de VM. Daarvoor is deze instelling bedoeld. U kunt dit op twee manieren voorkomen:

- Schakel het selectievakje in Parallelle voorkeuren uit. (Dit is het eenvoudigst, maar hiervoor gaan wel alle systeemsneltoetsen op de VM tegelijk verloren); of
- Verwijder de toewijzing van deze twee sneltoetsen via Systeemvoorkeuren van Mac OS X / Toetsenbord / Sneltoetsen.

Selecteer Mission Control aan de linkerkant om de twee items aan de rechterkant weer te geven. Schakel de opties uit en alles werkt prima binnen de Windows VM. Dit heeft geen nadelige gevolgen, tenzij u de sneltoetsen voor Mission Control wilt gebruiken.

Omdat Mission Control eigenlijk pas echt leuk is gebaren zijn ingeschakeld, hebben de meeste mensen met een systeem dat geschikt is voor gebaren, de sneltoetsen helemaal niet nodig. Desgewenst kunt u zelfs andere sneltoetsen aan Mission Control toewijzen.

Mogelijk is er ook een probleem met de **Shift**-toets in Parallels. Probeer het volgende: Klik op 'Virtuele machine'. Configureer en activeer de optie voor het optimaliseren van de wijzigingstoets voor games.